

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

PROBLEMS EXPERIENCED IN THE PROCESS OF PASSING FROM EIGHT- YEAR BASIC EDUCATION INSTITUTIONS TO 4+4+4 APPLICATION IN THE WAY OF PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS AND ADMINISTRATIVE OPINIONS REGARDING SOLUTION: A CASE STUDY

Yüksel KAŞTAN* & Yücel KAŞTAN**

Öz

Bu araştırma ile Türkiye’de Sekiz Yıllık Kesintisiz İlköğretim Kurumundan İlkokul ve Ortaokul Şeklinde 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Yaşanan Sorunlar Ve Çözümlerine İlişkin Yönetici Görüşleri tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma için Antalya Muratpaşa İlçesinde sondajlama yöntemiyle belirlenmiş olan İlkokul ve Ortaokullar seçilmiştir. Araştırma bütüncül çoklu durum deseninde nitel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, Antalya Muratpaşa İlçesi’nde İlkokul ve Ortaokullarda görev yapan müdür ve müdür yardımcılarını oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu bu ölçüte uyan ve gönüllülük esasına göre seçilen 35 yönetici (15 müdür ve 20 müdür yardımcısı) oluşturmaktadır.

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak bireysel görüşme kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak açık uçlu sorulara dayanan yarı yapılandırılmış bireysel görüşme formları kullanılmıştır. Veri toplama araçlarının da özellikleri dikkate alınarak veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Bu veri analizine dayanarak araştırmanın bulgu ve yorumları oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucuna dayalı olarak önerilerde bulunulmuştur. Araştırmadan elde edilen en önemli sonuç yöneticilerin genel anlamda 4+4+4 kademeler arası geçiş sisteminden memnun olmamalarıdır. Ancak bazı düzenlemelerle sistemlerin daha işlevsel olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, İlkokul, Ortaokul, Muratpaşa, İdareci, sorun, çözüm, gelişim.

Abstract

With this research in Turkey from Eight-Year Basic Education Primary and Secondary Institutions in Transition shape 4 +4+4 Application to Problems Encountered and Solutions Regarding the Executive Opinion is intended to be identified. For this study determined Primary and Secondary Schools in the district Muratpaşa of Antalya by the method of drilling have been selected. This research is a qualitative study in a holistic multi-state pattern. The universe of this study, in the district of Antalya Muratpaşa working in Primary and Secondary constitute deputy director. This research group's work on a voluntary basis to meet this criteria and selected 35 managers (15 managers and 20 assistant director) constitutes.

In this study, individual interviews were used as data collection methods. Data collection tools based on open-ended questions were used to form a semi-structured individual interviews. Taking into account the characteristics of the data collection instruments data were analyzed with content analysis. Based on this data analysis and interpretation of research findings have been created. Recommendations are made based on the results of research. The most important results obtained from this study 4+4+4 interstage transition systems in general that they are not satisfied. However, some regulations are expected to be more functional systems.

Keywords: Primary, Elementary, Middle School, Muratpaşa, Executive, problem, solution development.

* (Doç. Dr.); Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kastanyuksel@hotmail.com

** Milli Eğitim Bakanlığı, Vali Hüsnü Tuğlu İlkokulu Müdürü

Giriş

Öğrenme insanın en temel etkinliklerindedir ve bunun için de toplum hayatında daima yer edinmiştir. İnsanın yaşamı boyunca devam eden öğrenme süreci, belli bir toplumsal gelişmeden sonra kurumsallaşmış ve çeşitli kurumsal yapılardan oluşan sistemler bireylerin öğrenme etkinliklerini gerçekleştirdikleri yerler haline gelmiştir. Öğrenme, insanın yaşamı boyunca her yerde sürmekle birlikte “planlı” ve “istendik” öğrenmelerin gerçekleştirildiği yerler olan okullar, toplum yaşamında önemli bir rol üstlenmişlerdir. Bu yüzden okullar, bireylerde istendik öğrenmeleri kasıtlı ve planlı olarak meydana getirmekle görevli kurumlar olmaktadır. Değişmekte olan toplumsal ihtiyaçların karşılanması için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması rolü okullara verilmiştir. Okulların, bireylerin ihtiyacı olan temel bilgileri kazandırma, vatandaşlık bilinci verme, meslek edindirme, toplumun değer yargılarını tanıtmaya gibi amaçları üstlendiği düşünülmektedir. Bütün bu amaçlara cevap verecek eğitim basamaklarının ilki ve belki de en önemlisi ilköğretimdir. Bu eğitim basamağında çocuk, toplum içinde diğer bireylerle uyum içinde yaşamayı, toplum kurallarına uygun bir şekilde yaşamını sürdürebilmesi için gerekli temel bilgi ve becerileri kazanır. İlköğretim hem toplumun hem de bireyin gereksinimlerine yetecek şekilde planlanmalıdır, bu yüzden de ilköğretimden beklentiler çok fazladır.¹

Osmanlı Devleti’nde ilkokulların parasız ve zorunlu olması ilk kez II. Mahmut döneminde 1826 yılında bir ferman ile duyurulur. Zorunlu hale getirilen bu ilkokullar Avrupa tarzında açılan ilkokullardan olmayıp medrese eğitiminin ilk kısmını oluşturur. İlkokulda Kuran ve her çocuğun yeteneğine göre Tecvit, İlmihal, Risale, İslam’ın Şartları ve Din dersleri yer alır.² İlkokulların zorunlu hale gelmesinden sonra İlköğretimde önemli gelişmelerden biri de Tanzimat Dönemi’ndedir. 1847 yılında yayımlanan bir talimatla Sıbyan Mekteplerinin süresini 4 yıl olur; fakat 4 yıldan sonra çocukların 2 yıl süreli olan ve yeni açılmakta olana Rüştüye (ortaokul) mekteplerine girmesini de zorunlu tutulur. Böylece; Türk Eğitim Sistemine ilk kez 6 yıllık bir zorunlu ilköğretim şartı getirilir. Bu Talimatla; Kur’an derslerinin yanı sıra eğitim programına; Ahlak, Türkçe Lügat, yazı dersleri girer ve derslerde araç gereç kullanılmaya başlanır. Tanzimat Dönemi’nde eğitimde 1869 yılında çıkarılan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (Genel Eğitim Tüzüğü) ile yeni bir düzenleme yapılır. Bu Tüzükle, İlköğretim zorunlu kılınarak süresi 4 yıl olarak belirlenir. Bu nizamname ile kızların 6-10, erkeklerin 7-11 yaşları arasında mektebe devam etmeleri zorunlu kılınır. 1869’dan itibaren geleneksel Sıbyan Mekteplerinin yanında bir de iptidai mektep, usul-i cedide mektebi adıyla yeni okulların kurulmaya ve yeni öğretim yöntemlerinin yerleşmeye başladığı görülür. Bu tarihten itibaren Sıbyan Mekteplerine Tarih, Coğrafya, Hesap gibi derslerin girmesinden sonra öğrenci sırası, kara tahta, tebeşir, harita, yerküresi, öğretmen kürsüsü gibi araç gereçlerin kullanımı da başlar. 1913 yılında çıkartılan “ilköğretim Geçici Kanunu” (Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu Muvakkati) ile ilk kez ilköğretimin parasız ve zorunlu hale gelir. Bu kanun ile İptidai ve Rüştüye adlı okullar birleştirilerek “Mekatib-i İptidaiye Umumiye” adını alır.³

Türkiye’de Cumhuriyetin ilk yıllarında halkın okuryazarlık ve okullaşma oranı oldukça düşüktür. Ülkenin bu vahim durumu düşünülerek daha Sakarya Meydan Savaşı bitmeden Ankara’da Maarif Kongresi düzenlenerek yapılması gerekenler görüşülür. Bu görüşmede eğitimin önüne “milli” ibaresi getirilir. Ülkede 3 Mart 1924 tarihli “Tevhid-i Tedrisat Kanunu” ile devlette okul kuruluş sistemi ile

¹Şafak Akça, **Ailelerin İlköğretim Kademesinde Yaptıkları Eğitim Harcamaları**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002,s.9; Münire Erden, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Alkım Yayınları, İstanbul, 2001,s.173-177.

² Yahya Akyüz, **Türk Eğitim Tarihi M.Ö.1000-M.S.2009**, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2009, s. 151-152; Ahmet Üstün, “Eğitim Tarihimiz İçinde Bir Yolculuk”, Eğitim Araştırmaları, Sayı:1, 2000,s.87.

³Gülcan, M., Türkeli Y., Parabakan F., Şölen A. ve Albayrak F., **Türkiye’de İlköğretim (Dünü, Bugünü, Yarını)**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 2003,5-8; Yahya Akyüz,age,s.268.

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

İlgili çok ciddi ve kökten değişiklikler olur. Bu kanunla öğretim birleştirilerek laik, demokratik, birlik okulunun temeli atılır. Bu yasayla bir yüzyıldan beri devam eden yeni okul ile medresenin kavgasını kaldırılır ve eğitimi tek çatı altında birleştirilir. Cumhuriyetin ilanından sonra ilkokulların zorunlu ve parasız olması konusu yeniden gündeme gelir ve ilköğretimin 7–14 yaş çocukları için parasız ve zorunlu olduğu ifadesi 1924 Anayasasının 87. Maddesinde yer alır. 22 Mart 1926 tarihinde kabul edilen 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun Cumhuriyet Dönemi eğitim sisteminin yönetsel yapısını düzenleyen ilk yasal düzenleme olması açısından önemlidir. Milli Eğitim Bakanlığının mevcut yapısı içerisinde çok önemli bir yere ve işleve sahip olan Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Talim ve Terbiye Dairesi adıyla ilk kez bu yasa da yer alır. Cumhuriyetin ilk on yılı içindeki devrimler eğitime millilik niteliği kazandırır. Bundan böyle milli eğitim “Milli Eğitim Bakanlığı” adını alır.⁴

Zorunlu eğitim süresinin artırılması ile ilgili ilk çalışmalar 1946 yılında yapılan Üçüncü Milli Eğitim Şurasında görüşülerek, şehir okullarının 8 yıla çıkarılması Şura tarafından önerilir. 1960’lı yılların başında, planlı kalkınma politikalarıyla yeni bir döneme giren Türkiye, 1961 yılında kabul ettiği Anayasa ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile ilköğretimin zorunlu ve devlet okullarında parasız olması hükmüne yer verir ve zorunlu eğitim süresini 5 yıl olarak belirlenir. 1973’de çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Türk eğitim sistemini bir bütünlük içinde düzenler ve ilköğretimi de kapsar. Yasaya göre, ilköğretimin süresi 7-14 yaşları arasındaki çocuklar için 8 yıl olarak düzenlenir. Türkiye’de 8 yıllık temel eğitim ilk kez bu yasa da yer alır. Ancak, bu hükmün uygulanması Yasa’nın geçici 2. maddesiyle ortaokulların yurt sathına yaygınlaşması koşuluna bağlanır. 222 ve 1739 sayılı yasaların 1983 yılında 2917 sayılı ve 2842 sayılı yasa ile değiştirilmesi sonucunda zorunlu eğitim çağının başlangıcı 6 yaşına çekilir. İlköğretimin Türkiye’nin tüm bölgelerinde, Eğitim Birliği Yasası çerçevesinde 8 yıllık zorunlu temel eğitim olarak uygulamaya geçirilmesi 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile de öngörülür. Türkiye’de 1997-98 öğretim yılı başına kadar 5 yıl olarak uygulanan zorunlu eğitim nihayet, 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı yasa ile 1739 ve 222 sayılı yasalarda yapılan değişiklik ve geçici maddelerin kaldırılması ile zorunlu eğitim süresi 8 yıla çıkarılır ve uygulama başlatılır. Bu Yasa ile aynı zamanda, iki kademeli olan ilköğretim 8 yıllık bütünlük içinde ele alınır.⁵

Toplumun beklentisi, ülkenin gereksinimleri doğrultusunda gelişen ve değişen dünya şartlarına uygun bir eğitim ortamı içinde bireylerin yetiştirilmeleridir. Bu beklentinin 5 yıllık zorunlu eğitimle gerçekleştirilmesi mümkün olmadığından zorunlu eğitimin kalkınma planlarında da öngörüldüğü gibi önce kesintisiz 8 yıla, sonra da 12 yıla çıkarılması kaçınılmaz hale gelir. Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilebilmesi için alt yapı hazırlıklarına başlanır ve bu hazırlıkların başında ilköğretim okullarının sayısının artırılması üzerinde durulur. Mevcut ilkokullara derslik, işlik ve diğer tesisler yapılarak ilköğretim okullarına dönüştürülür. Yine aynı amaçla illere göre okul ve derslik ihtiyaçları, öğrenci sayıları göz önüne alınarak beş yıllık bir plan hazırlanır. İlköğretimi Geliştirme Politikaları ve Uygulamaları ise; Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçiş ve ilköğretim okullarının yaygınlaştırılması, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Temel Eğitim Projesi, Temel Eğitim Pilot Projesi, Kızların Eğitimi

⁴ İbrahim Ethem Başaran, **Eğitim Yönetimi**, Kadıoğlu Matbaası, Ankara, 1983,s.22; Hasan Cicioğlu, “*Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim (Tarihi Gelişimi)*”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları**, Sayı:140, Ankara,1985,s.19; Yüksel Kaştan, “*Çorum’da Eğitimin Cumhuriyet Dönemi Tarihi Gelişimi*”, Uluslararası Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Çorum Sem.pozyumu, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Cilt:1, (2007), 147.

⁵ MEB, **1996 Yılı Bütçe Raporu**, Ders Aletleri Yapım Merkezi, Ankara, 1996,s.50; DPT,**Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı**, 1996, s. 219;MEB **Strateji Geliştirme Başkanlığı**, 2011, s. 91; İbrahim Ethem Başaran, **Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi**, Ekinoks Yayınevi, Siyasal Basın Yayın Dağıtım, Ankara, 2008,s.102; MEB, **Genelge**, Ankara,2012, s. 401.

Projesi, Gezici Tarım İşçi Çocuklarının Eğitimi Projesi ve Taşımali İlköğretim Uygulaması şeklindedir.⁶

Değişim 21. yüzyıl insanını en çok etkileyen olguların başında gelmektedir. Bilginin her 4 yılda ikiye katlanması ve toplumların endüstriyel çağdan bilgi çağına geçişi, değişimin hızı ve etkisi hakkında önemli bir fikir vermektedir.⁷ Bugün ekonomide, sosyal alanda, kültürel yaşamda, siyasal ve toplumsal düzende gelişme devam etmektedir. Dünya'da 1950 sonrasında başlayan pragmatik gelişmeler doğal olarak eğitim sitemini de değişikliğe zorlamaktadır.⁸ Türkiye'de yapılan yeni reformlar özellikle mesleki ve teknik eğitimde beklenen ilerlemeyi sağlayamamış, giderek bu kurumlar körelmiş, bunun aksine temel liseler giderek artmıştır.⁹ Türkiye'de öğrenciler ezber dayalı ve ne işe yarayacağını bilmediği bir eğitim alma yerine kendisine ne zaman nasıl faydalı olacağı, ezber dayalı olmayan, uygulamanın daha ağırlıkta olduğu, öğrenci merkezli bir eğitim öğretim süreci hazırlanmalıdır. Esasen bu değişim sosyal, kültürle, politik, ekonomik ve kültürel yönde olacaktır.¹⁰ Ülkelerde başlatılan eğitim reformları bazen olumsuz olarak sonuçlanabilmektedir. Ama bu deneme yeni bir reformun altyapısını oluşturacaktır.¹¹ Dünyada giderek değişen toplum düzeni, yeni ihtiyaçlar, meslekler, etkileşimler, teknolojik gelişmeler, üretim ve tüketim araçlarının hızla değişmesi doğal olarak çocukların geleceğe hazırlanması, eğitim ve öğretim süreçlerinde de değişikliğe gidilmesine neden olmaktadır.¹²

Zorunlu eğitimin bütün bu çalışmalardan sonra 12 yıla çıkarılması 2012 yılında olur. 11.04.2012 tarihli ve 28261 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer, 30.03.2012 tarihli ve 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da zorunlu eğitime yönelik uygulamalarda düzenleme yapılır. İlgili kanunla zorunlu eğitim süresi 8 yıldan 12 yıla çıkarılır ve bazı yeni uygulamalar gündeme gelir. Bu yeni uygulamadan zorunlu eğitim 4 yıl süreli ilköğretim, 4 yıl süreli ortaokul ve 4 yıl süreli lise eğitimini kapsar. Öğrencilerin öğrenim gördüğü birinci 4 yıl ilköğretim, ikinci 4 yıl ortaokul ve üçüncü 4 yıl ise lise şeklinde isimlendirilir. İlkokullar ile ortaokullara ilköğretim veya ilköğretim kurumları, liselere ise ortaöğretim veya ortaöğretim kurumları denilmeye devam edilir.¹³

⁶ Yüksel Kavak, **Dünyada ve Türkiye'de İlköğretim**, Pegem Yayınları, Ankara, 1997,s.60-64; Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Journal of Research in Education and Teaching Mayıs 2013 Cilt:2 Sayı:2 Makale No:02 ISSN: 2146-9199.

⁷ M.A.Özer, *21. Yüzyılda Yönetim ve Yöneticiler*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,2011; **Eğitim Bir-Sen, Birinci Yılı Dolduran 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin En Kapsamlı İzleme ve Değerlendirme Çalışması**, www.egitimbirsen.org.tr; KAYA, A., Kesintisiz eğitimin okul yönetimi, öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki sosyo-psikolojik etkilerine ilişkin bir değerlendirme. Eğitime Bakış,7 (21),2011. 11-18.

⁸Y.Özden, Eğitimde Yeni Değerler, Pegem A Yayıncılık, Ankara,2010; **EĞİTİM BİR-SEN, 4+4+4 Eğitim Reformunu İzleme Raporu,2013**, www.egitimbirsen.org.tr

⁹ Yahya K.Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi*, Pegem A Yayıncılık, Ankara,2005; ÇELİK, V., Kesintili-kesintisiz eğitim politikasının değerlendirilmesi, Eğitime Bakış, 7 (21),2011. 47-50; **EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ, 4+4<8: Bilgi notu. Kesintisiz temel eğitim nedir?** http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG_KesintiliEgitim_BilgiNotu.pdf,2012

¹⁰ A.Huczynski And Buchanan, *Organizational Behaviour*. Prentice Hall International (UK) Ltd. New York, 1991; **EĞİTİM-BİR-SEN, 4+4+4 Yeni eğitim sistemi ne getiriyor? neler olmalı?**<http://www.egitimbirsen.org.tr/yayinlarimiz/121-egitimbirsen.org.tr-121.pdf>,2012.

¹¹ Z. Sabuncuoğlu, M.Tüz, *Örgütsel Psikoloji*, Ezgi, Bursa,1995.

¹² M. A. Özer, agy; ÇELİK, Z., Politika ve uygulama bağlamında Türk eğitim sisteminde yaşanan dönüşümler: 2004 ilköğretim müfredat reformu örneği. Yayımlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara,2012.

¹³ MEB Genelge, Ankara,2012; DEMİRTAŞ,Z., Gelişim dönemleri ve özellikleri açısından 25 zorunlu eğitim, Eğitime Bakış, 7 (21), 2011.25-30.

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Türkiye’de eğitime katılma oranının Avrupa ülkelerine göre düşük kalması nedeniyle ülkede zorunlu eğitim yasa ile 12 yıla çıkarılmıştır. Türkiye’de % 28 düzeyinde olan lise mezunu oranını ilerleterek Avrupa Birliği ülkeleri seviyesine getirmeyi hedeflemiştir.¹⁴ Türkiye’de ortaöğretimde okullaşma oranı batı bölgelerinde giderek yükselirken doğu bölgelerinde ancak % 30-50 arasında kalmaktadır. 4+4+4 Kesintisiz Zorunlu Eğitim Yasası ile ortaöğretimde okullaşma oranının yükseltilmesi hedeflenmiştir.¹⁵ 4+4+4 Kesintisiz Zorunlu Eğitim Yasası’nda 60 aya gelenlerin ilkokula başlama zorunluluğu uygulamada çıkan aksaklıklar, velilerin şikâyetleri doğrultusunda esnetilmiş ve 66 aya yükseltilmiştir.¹⁶

Yöneticilerin okulu değişime uygun bir örgüt ortamına kavuşturmak için, öğretmen, öğrenci ve velilere rehberlik yaparak ve karşılaşılabilecek problemlerin çözüm odağı konumunda bulunarak değişime liderlik yapmaları gerekmektedir.¹⁷ Yasada yer alan hedeflere ulaşmada en fazla yükün okul idarecilerinde olacağı düşünüldüğünde 4+4+4 uygulamasına geçiş sürecinde idarecilerin de görüşlerinin alınması önem kazanmaktadır.¹⁸

YÖNTEM

Türkiye’de zorunlu eğitimin 8 yıldan 12 yıla çıkarılmasını ve eğitim sisteminin 4+4+4 şeklinde kademelendirilmesini öngören İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 6287 No’lu Kanun 11 Nisan 2012’de Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer. Türk Eğitim sisteminde 4+4+4 Kademeler Arası Geçiş Uygulaması 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanır. Halk arasında 4+4+4 düzenlemesi olarak bilinen bu kanun ile Türk Eğitim Sistemi’nde önemli değişiklikler gerçekleşir.

İlköğretim okullarının İlkokul ve Ortaokul’a 4+4 şeklinde dönüştürülmesi ile birlikte yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler yeni bir durumla karşılaşır. Araştırmada İlkokul ve Ortaokullarda görev yapan yöneticilerin bu yeni durum hakkındaki algı ve düşünceleri ile ortaya çıkan problemlerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanır. Bu amaca uygun olarak nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılır. Yin’e (1984) göre durum çalışması, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemidir.¹⁹

Araştırmada durum çalışması desenlerinden bütüncül çoklu desen kullanılır. Bütüncül çoklu durum desenlerinde, isminden de anlaşılacağı gibi birden çok kurum ve idareci söz konusudur. Bütüncül çoklu durum deseni çalışması doğal olarak daha çok problemlerle karşılaşılması demektir. Nicel çalışmalar ile karşılaştırıldığında, nitel çalışmalar derinlemesine bilgi, kavrayış ve

¹⁴MEB, Milli eğitim istatistikleri örgün eğitim 2012-2013, Ankara: MEB, Pedagoji Derneği. (2012), Pedagoglardan 4+4+4’e eleştirel bakış. <http://pedagojidernegi.com/2012/03/09/4-4-4-e-pedagogik-bakis/>,2012.

¹⁵ B. S. GÜR, ve diğerleri, 2012’de Eğitim, Ankara: Siyaset Ekonomi ve Toplumsal Araştırmalar Vakfı, Ankara, 2012.

¹⁶ B. S. GÜR ve Z. ÇELİK, Türkiye’de millî eğitim sistemi: Yapısal sorunlar ve öneriler, (Rapor no 1), Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı,2012.

¹⁷ S. Özdemir, *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,2010.

¹⁸ S. Paşa Memişoğlu ve Mehmet İsmetoğlu, **Zorunlu Eğitimde 4+4+4 Uygulamasına İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri**, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching Mayıs 2013 Cilt:2 Sayı:2 Makale No:02 ISSN: 2146-9199,2013.

¹⁹ Erol Özçelik, Soner Yıldırım, “*Web Destekli Öğrenme Ortamlarında Bilişsel Araçların Kullanımı: Bir Durum Çalışması*”, **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uluslararası Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 23-25 Mayıs, Eskişehir, 2002.

anlayış sağlamaktadır. Nitel araştırmada, tümevarım ilkesiyle hareket edilir ve incelenen probleme ilişkin toplanan verilere açıklamalar getirilir. Nitel çalışmalarda amaç, sayılar yoluyla genellenabilir sonuçlara ulaşmak değil; araştırılan konu ile ilgili betimsel ve gerçekçi bir resim sunmaktır. Araştırma sonuçlarının geçerlik ve güvenilirliği açısından verilerin olabildiğince ayrıntılı ve doğrudan sunulması önemlidir. Bu tür durumların çalışılması daha sonraki araştırmalara temel oluşturacaktır.²⁰

ÖRNEKLEM

Antalya Muratpaşa İlçesi'nde 56 İlköğretim kurumu yer almaktadır. Bu okulların bir kısmı ilkököl, bir kısmı ortaokul, bir kısmı ise hem ilkököl hem de ortaokul olarak devam etmektedir. Araştırma bütüncül çoklu durum desenine uygun olarak Antalya İli Muratpaşa İlçesi bünyesinde yer alan ilkököl ve ortaokullarda gerçekleştirilir. Araştırmanın evrenini ilkököl ve ortaokullarda görev yapan müdür ve müdür yardımcıları oluşturur. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemine ve gönüllük esasına göre seçilir. Ölçüt örnekleme yöntemi, araştırmacının derinlemesine bilgi edeceğine düşündüğü durumlarda önceden belirlenen ölçütler çerçevesinde çalışma gruplarının belirlenmesi için kullanılır. Bu araştırmadaki ölçüt, çalışma grubundaki bireylerin tabi oldukları sistemleri kullanabilme yeterliliğine sahip olmalarıdır. Araştırmanın çalışma grubu içinde bu ölçüte uyan ve gönüllük esasına göre seçilen 35 yönetici (15 müdür ve 20 müdür yardımcısı) yer alır. Araştırmaya katılan yöneticilerin 7'i kadın, 28'si erkektir.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada nitel veri toplama yönetimi ve bu yöntemlere uygun araçlar kullanılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak görüşme formu kullanılmıştır. Katılımcıların Sekiz Yıllık Kesintisiz İlköğretim Kurumundan İlköğöl ve Ortaokul Şeklinde 4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Yaşanan Sorunlar Ve Çözümlerine ilişkin görüşlerini almak amacıyla açık uçlu sorulara dayanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları katılımcı türüne uygun bireysel görüşme formlarına dönüştürülmüş ve bu formlar uygulanmıştır.

Çalışmada yer alan görüşme soruları şu şekildedir:

1. 4+4 +4 uygulamasına geçiş hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. Okulunuzun fiziksel yapısı hangi kademeye uygundur?
2. Okulunuzun ilkököl veya ortaokul olarak tespitinde okul idarecilerinden görüş alındı mı, okulunuz kademeli mi, yoksa aniden mi 4+4+4 uygulamasına geçti ve 4 +4+4 uygulamasına geçiş sürecinde okulunuz öğretmenleri ve veliler yeterince bilgilendirildi mi?
3. 4+4+4 uygulamasına geçiş sürecinde okulunuzda ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?
4. 4+4+4 uygulamasına geçiş sürecinde okulunuzda yaşadığınız eğitsel sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?
5. 4+4+4 uygulamasına geçiş sürecinde okulunuzda yaşadığınız idari sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?
6. Okuluza 60 İle 72 ay arasında kayıt yaptıran öğrencilerle ilgili yaşadığınız sorunlar ve çözüm önerileriniz nelerdir?
7. Okulunuz çevresinde 60 ayını dolduran öğrencilerin kayıt oranı ne düzeydedir?

²⁰ Ali Yıldırım, Hasan Şimşek, **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005.

VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırmada okul müdürü ve müdür yardımcısı olmak üzere iki farklı katılımcı türü bulunmaktadır. Bu katılımcılarla görüşmeye geçmeden önce kendileri araştırmanın amacı hakkında bilgilendirildi. Araştırmanın katılımlarının gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirileceği belirtildi. Araştırmada hiçbir surette isimlerinin geçmeyeceği ve kendilerine takma bir isim atanacağını söylendi. Bu sayede araştırmanın gizliliği ve güvenliği konusunda katılımcılara güven verildi. Araştırmanın kaydedilmesindeki iki neden açıklandı: birincisi görüşmeden elde edilecek verilerin daha iyi analiz edilebilmesi ve ikincisi zaman kazanmak. Katılımcıların görüşmenin kaydedilmesi konusunda hem fikir olmaları ve araştırmaya gönüllü olarak katılacaklarını beyan etmelerinin ardından onlardan araştırmaya katılım için izin formunu okuyup imzalamalarını istenildi.

Nitel araştırmada veri toplama aracı olarak bireysel görüşme metodu kullanılmıştır: Veri toplama araçlarının da özellikleri dikkate alınarak veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Fox’a göre (1969) içerik analizi, sözel ve yazılı verilerin belirli bir problem veya amaç bakımından sınıflandırılması, belirli değişken veya kavramların ölçülmesi ve bunlardan belirli bir anlam çıkarılması için taranarak kategorilere ayrılmasıdır.²¹ İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkiler ulaşmaktır. Nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması ulaşmaktır.²²

Bu nedenle, araştırma verilerinin çözümlenmesi sürecinde, müdür ve müdür yardımcılarının verdikleri yanıtlar, araştırma amacına göre kodlanmıştır. Verilerden hareketle, kodların benzerlik ve farklılıkları, birbiriyle ilişkili olmaları dikkate alınarak kategoriler oluşturulmuş ve her bir müdür ve müdür yardımcısının görüşü, orijinal formu ve anlamı bozulmadan bu kategorilere yerleştirilmiştir. Analiz birimi olarak cümleler kullanılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesi betimsel analizlere (doğrudan alıntılara) uygun olarak yapılmıştır. Veriler, genel ve alt kategorilere göre düzenlenmiş ve işlenmesi için kavramsal bir yapı oluşturulmuştur. Daha sonra, her bir kategorinin hangi sıklıkla tekrar ettiği (frekansı) bulunmuştur. Frekans değerleri aynı zamanda yüzde olarak ta verilmiştir. Böylece, nitel veriler nicelleştirilmiştir. Nitel verilerin nicelleştirilmesindeki temel amaç; güvenilirliği arttırmak, yanlılığı azaltmak ve kategoriler arasında karşılaştırmalar yapmaktır.²³ Sorulara müdür ve müdür yardımcılarının verdikleri cevaplar ayrı olarak değerlendirilmiştir. Buradaki amaç cevaplar arasında kıyaslama yapılabilmesini sağlamaktır. Verilerin analizinde, toplamda ne kadar görüş ifade edildiğinin görülmesi açısından toplam frekanslar verilmiştir. Bazı sorularda müdür ve müdür yardımcılarını birden fazla görüş ifade ederken bazı sorularda ise herhangi bir görüş ifade etmemişlerdir. Verilerin yorumlanmasında, müdür ve müdür yardımcılarının görüşleri doğrudan aktarılmıştır.

Okul müdürleri ve müdür yardımcılarını ile bilimsel bir görüşme yapmak için büyük gayret gösterildi ve ancak kişisel ilişkiler ile görüşmeler gerçekleştirilebildi. Araştırma ilçede üç farklı sosyal, ekonomik ve kültürel çevredeki okullarda gerçekleştirildi. Bu okullardan iki tanesi özel okuldur. Muratpaşa ilçesinde İlköğretim okullarından bazıları ortaokula, bazıları ilkokula ayrılırken bazıları ise hem ortaokul hem de ilkokul birlikte eskisi gibi tek müdür ve müdür yardımcılarını ile devam etmektedir. İlçede müdür ve müdür yardımcısı sirkülasyonu devam ettiğinden idareciler görüşmelerde oldukça tedirgin olmuşlardır. Hatta bazı idareciler kabul etmemişlerdir. Zaten çalışma gönüllülük esasına göre gerçekleştirildiğinden sadece görüşmeyi kabul edenlerle çalışma

²¹ Yalçın N. ve Diğerleri, “Hacettepe Üniversitesindeki Makalelerin Niteliği: İçerik Analizi,” **I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildirileri Kitabı**, 1-3 Mayıs, Çanakkale, 2009,s.3.

²² ²² Ali Yıldırım, Hasan Şimşek, age.

²³ Ali Yıldırım, Hasan Şimşek, **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yay., Ankara, 2005.

gerçekleştirilmiştir. İdareciler istedikleri gibi cevap veremeyerek daha çok kaçamak şeklinde evet, hayır veya kısmen şeklinde cevap vermeyi tercih ettikleri gözlenmiştir. Çalışmada odak grup görüşmesi de hedeflenmesine karşın okul müdürleri ve müdür yardımcıları beraberce gerçekleştirecek olan bu görüşmeyi kabul etmemişlerdir. Bir başka araştırma türü olan doküman analizi ile ilgili de idareciler yardımcı olmak istemediler ve dokümanlara ulaşmaya izin vermeye yanaşmadılar. Araştırmada odak grup görüşmesi ve doküman analizi sadece birkaç idareci ile gerçekleştirilebildi.

Çalışmada müdür ve müdür yardımcıları aynı okuldan seçilmiş ve böylece okuldaki problemler karşılaştırılabilmiştir. Çalışmada da görüldüğü üzere müdürler ile müdür yardımcılarının verileri birbirleri ile örtüşmektedir. Eğer okul ortaokula dönüştü ise erken yaştaki öğrencilerin kayıt problemleri yer almamış, eğer ilkokula dönüşmüş ise 5.sınıfa geçen öğrencilerin yaşadıkları problemler yer almamıştır. Ancak ikisi bir arda olan okul idarecileri bu sorulara tam cevap verebilmişlerdir.

Katılımcıların soruları içtenlikle cevaplandırmaları için isimleri belirtilmeyip kodlanarak araştırmacı tarafından saklı tutulmuştur. Katılımcıların görüşlerinden alıntılar yapılırken şu kodlama sistemi kullanılmıştır: A müdür, B müdür yardımcısı, K kadın, E erkek. Örneğin (A1.K) kodu birinci kadın olan müdürü, (A5.E) kodu beşinci erkek müdürü, (B8.E) sekizinci erkek müdür yardımcısını ifade etmektedir.

BULGULAR

1. 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?

Tablo 1: 4+4 +4 Uygulamasına Geçiş Hakkında Okul İdarecilerinin Görüşleri

Olumlu	A (f)	B (f)	Olumsuz	A (f)	B (f)
Doğru bir uygulama	2	5	Yanlış bir uygulama		4
Okulların ayrılması bakımından olumlu	2	3	Uygulamanın eksikleri var	1	1
5.Sınıfların orta kısmında olması olumlu	1		Fiziki yetersizlikler var	4	2
Binaların fiziksel olarak ayrılması doğru	1		Program uygun değil	4	2
			Dayatma ile yapıldı		1
			Dini eğitime yönlendirme		1
			28 Şubat'ın rövanşı		1
Frekans Toplamı	6	8	Frekans Toplamı	9	12

Tablo 1'de yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Hakkında okul müdürlerinin vermiş oldukları cevapların % 39,6'sı olumlu, % 60,4'ü ise olumsuzdur. Olumlu cevap verenlerin frekans dağılımına göre en fazla doğru bir uygulama, okulların ayrılması bakımından olumlu olurken daha sonra 5. sınıfların Orta kısmında olması bakımından ve binaların fiziksel olarak ayrılmasının cevapları yer almıştır. Frekans dağılımına göre olumsuz görüşlerden en fazla frekansa sahip okulun fiziki yetersizlikleri ve programın uygun olmadığı gelirken bir kişi de uygulamanın eksiklerini belirtmiştir.

Olumlu görüşte olanlara ait birkaç görüş şu şekildedir;

A6.E. *Doğru bir uygulama olup, hem öğrenci, veli ve öğretmeni rahatlatmıştır.*

A8.E *6 Yaş grubu ile 13-14 yaş grubu çocukların ayrılması konusunda olumlu buluyorum.*

A15.E *5.Sınıfların Ortaokul sınıfı olmasının doğru bir karar olduğunu düşünüyorum. Binaların fiziksel olarak ayrılması da doğru.*

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Olumsuz görüşte olanlara ait birkaç görüş şu şekildedir;

A5.E. *Yeterince görüşülmeden, kanuni alt sistemler uygulamasına dönük iyileştirilmeden uygulamaya geçildiğini düşünüyorum. Yani alt sistemler olan okulların yasal dayanakları paydaş lehine işlemediği kanısındayım.*

A4.E. *Plansız, programsız, ben yaptım oldu ile dayatma yapılmıştır.*

A9. E. *Öğrencileri ve velileri olumsuz etkilediğini alt yapı olmadan uygulama yapıldığı.*

Tablo 1’de yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Hakkında müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevapların % 40’ı olumlu, % 60’ı ise olumsuzdur. Olumlu cevap verenlerin frekans dağılımına göre en fazla, doğru bir uygulama, daha sonra ise okulların ayrılması bakımından olumlu olurken, olumsuz cevap verenlerin frekans dağılımına göre en fazla yanlış bir uygulama, daha sonra fiziki yetersizlik var ve program uygun değil şeklinde olurken uygulamanın eksikleri var, dayatma ile yapıldığı, 28 Şubat’ın rövanş olduğu ve dini eğitime yönlendirme şeklinde yer almıştır.

Olumlu görüşte olanlara ait birkaç görüş şu şekildedir;

B1E. *Uygulamayı genel olarak iyi buluyorum. Fakat bazı zorlukları da beraberinde getirmiştir.*

B20.K. *Olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyorum. İlkokul ve ortaokulun aynı binada eğitim almalarını uygun görmüyorum*

Olumsuz görüşte olanlara ait birkaç görüş şu şekildedir;

B3.K. *Olumlu şeyler düşünüyorum ancak bunun dini eğitime yönlendirme amacıyla uygulamaya konması düşünmekten rahatsızım.*

B14.E. *28 şubat rövanş gibi algılansa da halen seçmeli ders açmazı olsa da eğitimi yap-boz tahtasına döndürse de eğitim şart diyorum.*

B6. K. *Alt yapı çalışmaları tamamlanmadan geçildiğini düşünüyorum.*

B11.K. *4+4+4 eğitim sistemine geçişte uzman görüşlerin alınmaması yapılan en büyük hatadır. Ayrıca eğitim politikaları bir ülkenin en önemli girdilerini oluşturmaktadır. Bu anlamda alt zemin oluşturmadan yapılan her değişikliğin olumsuz dönütler getireceğini düşünüyorum.*

B14.E. *Eğitimde deneme yanılma yolu çok tehlikelidir. Milli politikalar üretilmeli ve yöneltmelerle değil ciddi akademik sentezlerden sonra uygulanır kararlar alınmalıdır.*

2. Okulunuz Fiziksel İmkanları Hangi Kademeye Uygundur?

Tablo 2: İdarecilerinin Okulun Fiziki Durumunun Hangi Kademeye Uygun Olduğuna Dair Görüşleri

Okul Müdürleri ve Müdür Yardımcılarının Görüşlerinin Frekans Dağılımı ve Yüzdesi	A (f)	%	B (f)	%
Okulunuz fiziksel imkanları ilk 4’e uygun	8	52.8	5	25
Okulunuz Fiziksel imkanları ikinci 4’e uygun	2	13.2	6	30
Okulunuz Fiziksel imkanları ikisi bir arada uygun	5	33	9	45
Frekans Toplamı	15	100	20	100

Tablo 2’de yer aldığı gibi “Okulunuz Fiziksel İmkânları İle Sizce Hangi Kademeye Uygundur?” sorusuna okul müdürlerinin vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla ilk 4’e (ilkokula), daha sonra her ikisine de (ilkokul ve Ortaokul bir arada) ve en az ikinci 4’e (ortaokula) uygun olduğu şeklindedir.

Okulunuz Fiziksel İmkânları İle Sizce Hangi Kademeye Uygundur?” sorusuna müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla her ikisine de (ilkokul

ve Ortaokul bir arada) uygun olduğu, daha sonra ikinci 4'e (ortaokula) ve ilk 4'e (ilkokula) şeklinde olmuştur.

Bu verilere göre daha önceki ilköğretim okullarının yarısından fazlası ilkokula uygun eğitim ve öğretim yapmakta olduğu görülmektedir. Ayrıca cevaplara göre okulların her ikisinin bir arada devam etmesi de vurgulanmıştır. Burada İlköğretim Okulunun ilkokul, ortaokul ve ikisi bir arada devam etmesinin cevaplarda etkisi büyük olmuştur.

3. Okulunuzun İlkokul Veya Ortaokul Olarak Tespitinde, Okul İdarecilerinden Görüş Alındı Mı, Okulunuz Kademeli Mi Yoksa Aniden Mi 4+4+4 Uygulamasına Geçti ve 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okulunuz Öğretmenleri Ve Veliler Yeterince Bilgilendirildi Mi?

Tablo 3: Okulun 4+4+4 Kademeli Geçiş Süreci İlgili Okul İdarecilerinin Görüşleri

Okul Müdürleri ve Müdür Yardımcılarının Görüşlerinin Frekans ve Yüzdeleri	A	%	B	%
Okulunuzun ilkokul veya ortaokul olarak tespitinde okul idarecilerinden görüş alındı	3	19.8	3	15
Okulumuz 4+4 uygulamasına kademeli geçti?	12	79.2	17	85
4+4 uygulamasına geçiş sürecinde okulumuz öğretmenleri ve veliler yeterince bilgilendirildi	3	19.8	7	35

Okulunuzun İlkokul veya Ortaokul olarak tespitinde okul idarecilerinden görüş alındı mı şeklindeki soruya Okul müdürlerinin verdikleri cevaplarda % 20 oranında alındı, % 80 oranında alınmadı, Müdür Yardımcılarının cevaplarında % 15 oranında alındı, % 75 oranında alınmadı ve % 10 oranında haberim yok şeklinde yer almaktadır. Buna göre geçiş sürecinde okul idarecilerinin büyük kısmına sorulmadığı, sadece belirli okulların idarecilerine sorulduğu anlaşılmaktadır.

Okulunuz 4+4+4 uygulamasına kademeli mi geçti sorusuna okul müdürlerinin verdikleri cevaplarda okullarının yaklaşık % 80'i kademeli geçtiği, % 20'sinin ise aynen devam ettiği anlaşılmaktadır. Okul müdür yardımcılarının verdikleri cevaplara göre ilköğretim okullarının % 85'inin kademeli geçtiği, % 15'inin de aynı okulda ilköğretim gibi devam ettiği görülmektedir. Buna göre Muratpaşa İlçesinde İlkokul ve Ortaokul olarak ayrılmasına karşın fiziki olarak eskisi gibi devam eden okulların dışında diğer tüm okullar kademeli olarak geçişe tabi tutulmuşlardır.

4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okulunuz Öğretmenleri Ve Veliler Yeterince Bilgilendirildi Mi sorusuna okul müdürlerinin verdikleri cevaplarda yaklaşık % 20'si bilgilendirildiklerini, % 80'i ise bilgilendirilmediklerini söylemişlerdir. Bir kısmı kısmen bilgilendirildiklerini ve ailelerin de okul idaresi tarafından bilgilendirildiğini ifade etmiştir. Aynı soruya okul müdür yardımcılarının verdikleri cevaplarda yaklaşık % 35'i bilgilendirildiklerini, % 65'i ise bilgilendirilmediklerini söylerlerken bir kısmı da kısmen bilgilendirildiklerini ve ailelerin okul idaresi tarafından bilgilendirildiğini söylemiştir. Buna göre idareciler, öğretmenler ve veliler büyük oranda bilgilendirilmemişler, ancak küçük bir oranda okul idarecileri bilgilendirilmiştir. Öğretmenler ve veliler bilgilendirilmemişlerdir. Ancak okul idarecilerinin bir kısmı kendilerinin toplantılarla öğretmenleri ve velileri bilgilendirdiklerini belirtmişlerdir.

- A2.E. MEM tarafından bilgilendirme yapılmadı. Okul idaresi tarafından yapıldı.
A6.E. Veli, öğretmen ve öğrencilerin tamamı okul idaresi tarafından bilgilendirildi.
B1.E. Yeterince bilgilendirildiklerini düşünmüyorum.
B6.K. Bilgimiz dâhilinde öğretmen ve veliler bilgilendirildi.
B7.K. İlçe il ve bakanlık genelge ve kararları zamanında ve düzenli olarak okuldaki öğretmenlere iletildi.

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

B11.K. Yeterli olarak bilgilendirilmediğini düşünüyorum.

4. 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okulunuzda Ortaya Çıkan Sorunlar Ve Çözüm Önerileriniz Nelerdir?

Tablo 4: 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okullarda Ortaya Çıkan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Sorun	A (f)	%	B (f)	%	Çözüm	A (f)	%	B (f)	%
Sorun yaşanmadı	3	9.9	4	7.2	İlkokul ve ortaokul yönetmelikleri ayrılmalıdır	1	3	2	4.4
Öğretmen kadro sorunu ve rahatsızlıkları	4	13.2	8	14.4	Geçiş direkt olmalı	4	12	5	11
İdareci kadro sorunu ve rahatsızlıkları	1	3.3	2	3.6	4+4 yerine 5+3 olmalı	2	6	3	6.6
Bina ve derslik sorunu	2	6.6	4	7.2	İlkokul ve ortaokul binaları ayrı olmalı	4	12	6	13.2
İkili öğretimin zorlukları	3	9.9	7	12.6	Fiziki şartlar uygun olmalı	5	15	6	13.2
Ücretli Öğretmen çalışması	1	3.3	3	5.4	Öğretmen ataması yapılmalı	3	9	4	8.8
Ders araç gereç eksikliği	1	3.3	3	5.4	Veliler bilgilendirilmeli	5	15	6	13.2
Öğrenci yoğunluğu	2	6.6	3	5.4	Normal öğretime geçilmeli	6	18	8	17.6
Velilerin rahatsızlıkları	6	19.8	8	14.4	Sınıf yoğunluğu 30 olmalı	2	6	3	6.6
Giriş ve çıkış saatleri	6	19.8	8	14.4	Oyun ve sosyal alanların artırılması	1	3	2	4.4
Seçmeli dersler			2	3.6					
Her personel perişan oldu	1	3.3	1	1.8					
Frekans Toplamı	30	100	55	100	Frekans Toplamı	33	100	45	100

Tablo 4’te yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Ortaya Çıkan Sorunlar Hakkında okul müdürlerinin vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 19,8 oranıyla velilerin rahatsızlıkları ve okula giriş çıkış saatleri yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla % 13,2 oranıyla öğretmen kadro sorunu ve rahatsızlıkları, % 9,9 oranıyla ikili öğretimin zorlukları ve problem yaşanmadı gelmektedir. Bunlara ilaveten bina ve derslik yetersizliği, öğrenci yoğunluğu, idareci kadro sorunu ve rahatsızlıkları, ücretli öğretmen çalışması, ders araç gereçlerinin eksikliği ve yardımcı personelin rahatsızlıkları yer almıştır.

A2.E. Öğretmenlerin yer değişikliği, velilerin belirsizliği, öğrenci yoğunluğu. Alıştığı okuldan gitmek istememeleri, kısa sürede geçişin yapılması.

A3.K. 1.Sınıfa kayıt alamadık, yakın veliler başka okula göndereceği için tepki gösterdi.

A10. Çok şiddetli tepki gösterdiler. Yeniden siteme kayıt olunması, öğretim şeklinin değişmesi, yaş

grupları vb. ile ilgili tepkiler.

A.11.E. İkili öğretime geçilmesinin zarureti ve sıkıntıları oluştu.

A13.E. Aynı binada iki okul durumu zorluyor. Bu problem oluyor.

A14.E. İkili eğitim sorunu. Sabah derse giriş 6.50, ders saati nedeniyle akşam dersten çıkış 15.45. Erken girildi ve geç çıkıldı.

Tablo 4'te yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Ortaya Çıkan Sorunlar Hakkında müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 14,4 oranıyla velilerin rahatsızlıkları, okula giriş çıkış saatleri, öğretmen kadro sorunu ve rahatsızlıkları ile ikili öğretimin zorlukları yer almıştır. Daha sonra sırasıyla problem yaşanmadı, bina ve derslik problemi, ücretli öğretmen çalışması, ders araç gereç eksikliği, öğrenci yoğunluğu, idareci kadro sorunu ve rahatsızlıkları, seçmeli dersler ve yardımcı personel rahatsızlıkları olarak yer almıştır.

B1.E. Yöneticiler için iş yükü fazla mesai vb. Olumsuzluklar öğretmen ve öğrenciler ile ilgili olarak sabah erken vakitte eğitime başlamaları öğretmen yer değiştirmelerinin kademeli olması vb. İlkokul olmamızdan dolayı 5'inci sınıfa geçecek velilerin çocuklarının diğer okulda uyum sağlayamayacağı endişesi, evi okulumuza yakın olan öğrenci velilerinin çocuklarını diğer okula gönderme isteksizliği.

B2.E. Öğrenci ve öğretmenlerin geliş gidiş problemleri yardımcı hizmetler personeli ve temizlik problemleri oluştu. Memnun olmadıklarını eğitimin tam gün olmasını istediklerini söylediler.

B8. E. Öğretmenlerin ilişkilendirilen okula atamaların yapılması ücret karşılığı öğretmen görevlendirilmesi. Ücret karşılığı görevlendirilen öğretmenleri kabullenmemeleri.

B18.E. İkili öğretim araç ve gereçlerin kullanılması. Derse giriş ve çıkış saatleri. Sınıfların ve binanın genel temizliği. Derse giriş ve çıkış saatleri. Sınıf araç ve gereçlerinin düzensiz kullanımı ve çabuk bozulması sınıf ve binanın temizliğinin yeterince yapılamaması.

Okul müdür ve müdür yardımcılarının görüşlerine göre 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde en fazla ortaya çıkan velilerin rahatsızlıkları, okula giriş çıkış saatleri ile ortaya çıkan problemler ile öğretmenlerin kadro sorunları oluşturmuştur.

Tablo 4'te görüldüğü üzere okul müdürleri ve müdür yardımcılarının sorunların çözümü ile ilgili görüşlerinin birbirlerine çok yakın frekans dağılımları ve yüzde değerleri olduğu görülmektedir. Buna göre çözüm önerilerinin frekans dağılımı en yüksek olandan başlayarak şu şekilde sıralanmaktadır; tekli öğretime geçilmeli, fiziki şartların iyileştirilmeli, veliler bilgilendirilmeli, kademeler arasında geçiş direkt olmalı, ilkokul ve ortaokul binaları birbirinden ayrılmalı, norm kadroya göre öğretmen ataması yapılmalı, sınıf yoğunluğu 30 öğrenci olmalı, 4+4 yerine 5+3 uygulanmalı, oyun ve sosyal alanlar genişletilmeli, ilkokul ve ortaokul yönetmelikleri ayrılmalıdır.

A2.E. İkili öğretimden normal öğretime geçilmeli. Sınıf mevcutları 30'a çekilmeli.

A3.K. Veliler bilgilendirilmeli. Okulda oyun ve sosyal alanlar artırılmalı.

10. E. Okulun fiziki şartları iyileştirilmeli. Öğrenciler sabah erken akşam geç çıkmamalıdır.

A12.E. Öncelikle okulların binalarının ayrılması gerekir. Okullar tam gün olmalı, 5+3 şeklinde olmalı yardımcı personel sayısı artırılmalı.

A13.E. Okulların bir an önce ayrılması ve fiziki şartların düzeltilmesi olumlu olur.

B2.E. Eğitim tam gün olmalıdır. Okulda öğretmen eksikliği olmamalıdır.

B4.E. Geçişin kademeli olmasından ziyade direkt bir geçiş olması daha uygun olurdu. 4+4+4 uygulaması ilkokul ve ortaokul olarak ayrılma anlamında olumlu.

B8. E. Öğretmenlerin ilişkilendirilen okula atamaların hemen yapılmalı, ücret karşılığı öğretmen görevlendirilmemeli. İlkokul ve ortaokul yönetmelikleri ayrılmalıdır. Müdür yardımcısı ve müdür başyardımcısına düşen öğrenci sayıları anaokulları seviyesine çekilmelidir.

B9.E. 4+4+4 sistemi 5+3 şeklinde olmalı ve ilköğretime başlama yaşı 72 ay olmalıdır.

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

B19.E. Okulumuz çift öğretim olarak devam etmektedir. Beşinci sınıfların 5+3 şeklinde olup, ilkokulda alınması uygun olacaktır.

B15.E. 5+3 şeklinde olup sadece ortaokulların İmam-Hatip kısmı açılarak isteyenin gitmesi daha uygun olur.

5. 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okulunuzda Yaşadığınız Eğitsel Sorunlar Ve Çözüm Önerileri Nelerdir?

Tablo5: 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okullarda Yaşadıkları Eğitsel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Sorun	A (f)	%	B (f)	%	Çözüm	A (f)	%	B (f)	%
Velilerin ilgisizliği	3	6.6	3	4.2	Eğitim ve Öğretim materyali yeterli olmalı	2	6.6	3	7.5
Evdeki alışkanlıkların okula taşınması	1	2.2	2	2.8	Okul Aile işbirliği artırılmalı	6	19.8	7	17.5
Fiziki oyun alanları ve sosyal etkinlik alan yetersizliği	4	8.8	5	7	Fiziki oyun alanları ve sosyal etkinlik alanı artırılmalı	3	9.9	5	12.5
Devamsız öğrenciler	2	4.4	2	2.8	Normal eğitime geçilmeli	7	23.1	9	22.5
Ders araç gereç eksikliği	1	2.2	3	4.2	Öğretmenlerin yer değiştirme endişeleri giderilmeli	9	29.7	11	27.5
Teneffüs sürelerinin azlığı	1	2.2			Temizlik sorunu giderilmeli	3	9.9	5	12.5
Sınıfların kalabalık oluşu	1	2.2	2	2.8					
5.Sınıfların uyum sorunu			1	1.4					
Öğretmen motivasyonunun olumsuz etkilenmesi	10	22	18	25.2					
Sınıfların temizlik problemi	2	4.4	5	7					
Öğrencilerin giriş ve çıkış saatleri	10	22	12	16.8					
İkili öğretim problem oluşturdu	10	22	17	23.8					
Frekans Toplamı	45	100	71	100	Frekans Toplamı	30	100	40	100

Tablo 5’te yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Ortaya Çıkan Eğitsel Sorunlar Hakkında okul müdürlerinin vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 22 oranıyla öğretmenlerin motivasyonunun olumsuz etkilenmesi, öğrencilerin giriş çıkış saatleri ve ikili öğretimin oluşturduğu problemler yer almıştır. Daha sonra fiziki oyun alanları ve sosyal etkinlik alan yetersizliği, velilerin ilgisizliği, sınıfların temizlik problemi, devamsız öğrenciler, evdeki alışkanlıkların okula taşınması, ders araç gereç eksikliği, teneffüs sürelerinin azlığı ve sınıfların kalabalık olması yer almıştır.

A1.E. İlgisizlik, duyarsızlık hat safhadadır. İkili öğretim devam etmekte olup olumsuz etkilemiştir. İkili öğretime geçince idareciler hemen hemen 11-12 saat gibi okulda kalmaya zorlandı. Öğrenciler sabah erken, akşamüstü geç saatlerde çıkması, sınıfların kullanımı sırasında oluşan problemler. Sınıfların temizliği ancak akşam yapılabilmektedir.

A2.E. Öğrencilerin okula geldiğinde evdeki kötü alışkanlıkları devam ettirmeleri, okulun evde devam ettirilmemesi, velilerin taraflı davranışları.

A3.K. Fiziki koşullardan kaynaklı öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine cevap verebilecek alan ve mekânların dolu ve yetersiz oluşu. Kademeli olması nedeniyle sabah 7'den akşam 17.30'a kadar devam eden bir eğitim sisteminde saha ve alanların kullanılması sıkıntı yarattı.

A6.E. Devamsız öğrenciler vardır. Okulun özel konumundan dolayı ve parçalanmış aile, tutuklu anne, baba vb. İkili eğitim yapılmakta. Sabah 6.50'de öğrencilerin derse gelmesinde sıkıntı var.

Tablo 5'te yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Ortaya Çıkan Eğitsel Sorunlar Hakkında müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 25,2 oranıyla öğretmenlerin motivasyonunun olumsuz etkilenmesi, % 23,8 ile ikili öğretimin oluşturduğu problemler ve % 16,8 ile öğrencilerin giriş çıkış saatleri yer almıştır. Daha sonra sırasıyla fiziki oyun alanları ve sosyal etkinlik alan yetersizliği, sınıfların temizlik problemi, velilerin ilgisizliği, ders araç gereç eksikliği, evdeki alışkanlıkların okula taşınması, devamsız öğrenciler, sınıfların kalabalık olması ve 5.sınıfların uyum sorunu yer almıştır.

B1.E. Okullarda ilkokul olmuşsa ortaokul öğretmeleri, ortaokul olmuşsa sınıf öğretmenleri yer değişikliği yapma telaşına düştüler. Bu da okullarda motivasyon olumsuz etkiledi. İkili eğitim olduğundan zaman zaman servis sorunları yaşanmakta. Sosyal etkinlikler çerçevesinde yapılan gezilere servis bulma sorunu yaşandı. Yardımcı hizmetler statüsünde temizlik personellerinin iş yükü çok arttı.

B2.E. Öğrenci davranışları ve özellikle 1'inci sınıf öğrencilerinde uyum problemleri yaşandı. Olumsuz etkiledi. Kurum personeli arasında bölünme yaşandı. Ortaokul ilkokul öğretmenleri gibi. İkili eğitim yapılmakta olup derslik kullanım problemi oluştu. Direk geçiş olsa belki sorun az olurdu. Kademeli geçiş olduğu için ilk ve ortaokul aynı bina sıkıntılı.

B6.K. Öğrenci devamsızlığında kaynaklanan sorun nedeniyle sıkıntı yaşanmaktadır. Okul dönüşümleri nedeniyle norm fazlası konumuna düşen öğretmenlerimizin okula olan ilgisi azalmıştır. 5 inci sınıfa giren branş öğretmenlerinin öğrenci seviyesine inmede sorun yaşadığı gözlenmiştir.

B7.K. Öğretimden çok eğitimin gerektiği bir okul aile birliği katılımı olmaması, sosyo-ekonomik yapının düşük olması kültür seviyesinin düşük olması. Ortaokul bölümündeki öğretmen arkadaşlar gerçekten bezmiş durumda. Belirsizlik insanları yıpratıyor. Öğretmenleri okulların değişiminden dolayı zorunlu yer değiştirmeye tabi tutuldu. Yeni sisteme adaptasyon sorunları oluştu.

B14.E. Velilerin duyarsızlığı beşinci sınıfların yaş özelliklerinin ortaokula uyum sorunları. Öğrenci servisleri seçmeli dersten dolayı olumsuz etkilendi. Zaman çizelgeleri yöneticileri 11 ile 12 saat mesaiye zorlandı. Seçmeli derslerden dolayı ikili öğretime geçmek zorunda kaldık.

B15.E. Moral ve motivasyon düşüklüğüne neden oldu. Daha önce sınıf branş ayrıcalığı yoktu. Şimdi sınıf ve branş öğretmenleri ayrıştırıldı. 5.Sınıfların daha hazır olmadığını öğretmenler ve

idareciler gözlemledi. İkili öğretim oldu. Zaman ve derslik sıkıntısı oluştu. İkili öğretim erken başlayıp geç saatlere kadar devam ediyor. Öğrencilerin sabahın erken saatlerinde kalkıp okula uykusuz ve aç veya yarı aç gelmeleri, okuldan geç saatlerde çıkmaları bu öğrencilerde psikolojik, biyolojik ve güvenle ilgili problemler oluşturmaktadır.

Okul müdür ve müdür yardımcılarının görüşlerine göre 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde en fazla öğretmenlerin motivasyonunun olumsuz etkilenmesi, ikili öğretimin oluşturduğu problemler ve öğrencilerin giriş çıkış saatleri ile ilgili ortaya çıkan eğitsel sorunlar olmuştur.

Tablo 5'te görüldüğü üzere okul müdürleri ve müdür yardımcılarının okullarında oluşan eğitsel sorunların çözümü ile ilgili görüşlerinin birbirlerine çok yakın frekans dağılımları ve yüzde değerleri

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

olduğu görülmektedir. Buna göre çözüm önerilerinin frekans dağılımı en yüksek olandan başlayarak şu şekilde sıralanmaktadır; öğretmenlerin yer değiştirme endişelerinin giderilmeli, normal eğitime geçilmeli, okul aile işbirliği artırılmalı, fiziki oyun alanları ve sosyal alanlar artırılmalı, temizlik sorunu giderilmeli, eğitim ve öğretim materyali yeterli olmalıdır.

A1.E. Okulların eğitim ve öğretim materyalleri tam olmalı. Velilerden maddi destek istenmemelidir. İdareci ve öğretmenler maddi nedenlerle velilerle karşı karşıya getirilmemelidir.

A2.E. Öğrencilerin okula geldiğinde evdeki kötü alışkanlıkları devam ettirmeleri, okulun evde devam ettirilmemeli, okul aile işbirliği artırılmalı.

A3.K. Fiziki koşullardan kaynaklı öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine cevap verebilecek alan ve mekânlar sağlanmalı. Sosyal ve sportif alanlar sağlanmalı.

A8.E. Okullar normal eğitime geçmeli. Öğrencilerin sabah 7’den akşam 17.30’a kadar devam eden bir eğitim sisteminden kurtarılmalı.

B1.E. Okullarda ilkokul olmuşsa ortaokul öğretmenlerinin, ortaokul olmuşsa sınıf öğretmenlerinin yer değişikliği endişeleri giderilmelidir. Öğretmenlerin motivasyonu artırılmalı. İkili eğitimin getirdiği servis sorunları giderilmeli. Sosyal etkinlikler çerçevesinde yapılan geziler artırılmalı. Yardımcı hizmetler statüsünde temizlik personellerinin iş yükü azaltılmalı.

B2.E. Öğrenci davranışları ve özellikle 1’inci sınıf öğrencilerinde uyum problemleri aile işbirliği ile giderilmeli. Kurum personeli arasında yaşanan bölünme giderilmeli; Ortaokul ilkokul öğretmenleri gibi. İkili eğitim yapılmakta olduğundan derslik sorunu çözümlenmeli. Kademeli geçiş olduğu için ilk ve ortaokul aynı binadan ayrılmalı. Okulun temizlik sorunu giderilmeli.

B6.K. Öğrenci devamsızlığında kaynaklanan sorun aile işbirliği ile giderilmeli.

B19.E. Tüm okulların normal öğretime dönüştürülmesi yeterince memur yardımcı hizmetler sayısı personeli atanması yapılması. Okulların fiziki tüm ihtiyaçlarının bakanlıkça karşılanması iyi olacaktır.

6. 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Okulunuzda Yaşadığınız İdari Sorunlar Ve Çözüm Önerileriniz Nelerdir?

Tablo 6: İdarecilerin 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Yaşadıkları İdari Sorunlar

Sorun	A (f)	%	B (f)	%	Çözüm	A (f)	%	B (f)	%
Maddi sorunlar	4	10	6	9.6	Okulların maddi sorunu devlet tarafından giderilmeli	8	24	12	24
Devletin idarecilerin arkasında durmaması	2	5	3	4.8	ALO 147 ve BİMER daha duyarlı kullanılmalı	7	21	10	20
ALO 147 ve BİMER rahatsızlığı	2	5	5	8	İlkokul ve Ortaokulun ayrı idarecileri olmalı	5	15	8	16
Norm kadro değişimi	7	17.5	9	14.4	Yardımcı personel ihtiyacı giderilmeli	6	18	9	18
Yardımcı personel ihtiyacı	8	20	10	16	İdarecilerin fazla mesai yükü azaltılmalı	2	6	3	6
Müdür problemi	3	7.5	5	8	Öğretmen ihtiyacı giderilmeli	4	12	5	10
Başmüdür Yardımcılığı Kadrosu	2	5	3	4.8	Rehber öğretmen olmalı	1	3	3	6
Müdür yardımcılığı	4	10	6	9.6					
İdarecilerin fazla mesai yükü	5	12.5	8	12.8					

Öğretmen ihtiyacı	2	5	4	6.4					
Rehber öğretmen ihtiyacı	1	2.5	1	1.6					
Frekans Toplamı	40	100	60	100	Frekans Toplamı	33	100	50	100

Tablo 6’da yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Ortaya Çıkan İdari Sorunlar Hakkında okul müdürlerinin vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 20 oranıyla yardımcı personel ihtiyacı, % 17,5 ile öğretmenlerin norm kadroya takılması yer almıştır. Daha sonra sırasıyla idarecilerin fazla mesai yükü, müdür yardımcılığı kadro açığı, maddi sorunlar, müdür kadrosunun belirsizliği, başmüdür yardımcılığı kadrosunun düşmesi, ALO 147 ve BİMER rahatsızlığı, devletin idarecilerin arkasında durmamaları, öğretmen ihtiyacı ve rehber öğretmen ihtiyacı yer almıştır.

A1.E. Okulun maddi sorunları bulunmaktadır.

A2.E. Devletin idarenin arkasında durmaması, idarenin veliye ezdirilmesi, ALO 147 ve BİMER gibi uyduruk şikayet yerlerinin olması. Müdür Yardımcısı ve hizmetliye ihtiyacı var. Her oluşan sorun daha da büyütülerek sıkıntı yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu da motivasyonu olumsuz yönde etkilemektedir. Ciddi bir güvensizlik ve yalnızlık hissi uyandırdı.

A4.E. Sık sık şikayet edilme ve bunların dikkate alınması sonucu devamlı inceleme ve soruşturma yapılması. Müdür Yardımcısı norm fazlası duruma düştü. Tarih boyunca hep olmuştur.

A5.E. Norm kadroların değişimi ve eski norm kadro yönetmenliğinin yeni sisteme cevap verememesi. Çok önemli sorunlar görüldü. İdarecinin branşı makamda kalmasında önemli engel olmuştur. Norm kadro fazlası oluştu. İdareciler ilkokul ve ortaokul şeklinde görevlendirildiler.

A10.E. İdari yönden boşluklar oluşması. Gruplar arsında sürtüşme ve anlaşmazlıklar çıkmakta, sınıfların ortak kullanımı sıkıntılı. Evet, kim nereye nasıl bakacak ne olacak şeklinde. Evet, memur, hizmetli ve müdür yardımcısı.

A11.E. Öğretmenlerin ve idarecilerin hak etmediği suçlamalarla ilgili psikolojik baskı oluşturmakta.

Sistem ne olursa olsun asıl olan uygulayıcıların işini yürekten ve gereği gibi yapmasıdır. “Aynası iştir kişinin, fazla söze bakma”.

A13.E. Tek müdürün iki okulu yönetmesi. Zaman zaman ekonomik olarak (ödenek olmaması nedeniyle ve giderlerin sadece Okul-Aile Birliği kanalı ile çözülmeye çalışılması). Yeterince Müdür Yardımcısı olmaması. Yardımcı personel ihtiyacı var.

A14.E. İlkokul ve Ortaokulun bir arada olmasının getirdiği sorunlar, Okul Aile Birliği vb. işler. Norm fazlalığı ve görev dağılımı problemleri. Yardımcı hizmetli eksik. ALO 147 ve BİMER uygulamaları güzel uygulamalar, ancak veliler ve isimsiz şahıslarca maksadı dışında sınırsız kullanılarak, gereksiz zaman kaybı yaşanmakta, gereksiz soruşturmalar öğretmen ve idarecilerin çalışma şevkini ve azmini kırmaktadır. Veliler tarafından amacı dışında kullanılıyor.

Tablo 6’da yer aldığı gibi 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde Ortaya Çıkan İdari Sorunlar Hakkında müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 16 oranıyla yardımcı personel ihtiyacı, % 14,4 ile öğretmenlerin norm kadroya takılması, % 12.8 ile idarecilerin fazla mesai yükü, % 9.6 oranıyla müdür yardımcılığı kadro açığı ile maddi sorunlar yer almıştır. Daha sonra sırasıyla ALO 147 ve BİMER rahatsızlıkları, müdür kadro boşluğu, başmüdür yardımcılığı kadrosunun düşmesi, devletin idarecilerin arkasında durmamaları, öğretmen ihtiyacı ve rehber öğretmen ihtiyacı yer almıştır.

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

B1.E. Fazla mesai yükünü getirdi. Zaman zaman ikili eğitim olmamızdan dolayı servis sorunları yaşanabiliyor.

B2.E. Sık sık yönetici değişmektedir. Eksik yönetici ile çalışılıyor. Müdür başkan yardımcılığı fazlalığı oluştu. İkili eğitim olmasından kaynaklı uzun çalışma saati, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle bilhassa rehber öğretmen sayısında artış olmalı. Ayrıca temizlik teknik anlamında ihtiyaç var.

B9.E. Bir idareci olarak velinin herhangi bir şikâyetinde üst makamları yanımda hissetmiyorum. Okulla ilgili değil. Müdür yardımcıları zaman içerisinde norm fazlası olacak. Yoktur.

B11.K. Hem ilkokul hem ortaokul beraber olması en büyük idari sorundur.

B12.E. Öğretmen motivasyonu çok olumsuz etkilemekte. Öğretmen kendisine sınırsız yetki verilen veliler tarafından gereksiz şekilde her an bu iletişim mekanizmalarını kullanacağı konusunda rahatsız.

B14.E. Yönetici sorunları nedeniyle 4+4 e yönelik uyumumuz idari atamaları ve diğer tarafta fazlalıklar. Ortaokul ve ilkokul ayrımı azami düzeye geldi. Müdür ve yardımcıları eksikleri görevlendirilmelerle giderilmeye çalışılıyor. Şu anda norm fazlası var 2 tane.

B15.E. Yönetici normları düştü. Sınıf öğretmeni yöneticiler norm dışı kaldı. Oluştur. İdarede müdür başkan yardımcılığı ve müdür başkan yardımcılığı normlarında sıkıntı oldu. Bu sıkıntı giderilemedi. Okulun bütünlüğü düşünülmedi. Yardımcı personele gerek var.

B16. Norm fazlası durumu Bina yetersiz kalıyor. İkili öğretim zorunlu hale geliyor. Gelecek yıllarda öğrenciler akşam geç saatlere kadar okulda kalacak. Personel ihtiyacı var. Ancak hemen hemen her okulda ihtiyaç olan hizmetli ihtiyacı bulunmaktadır.

B17.E. Öğretmen ve yöneticiler üzerinde motivasyon düşüklüğüne neden oldu. Veliler öğretmene hükmetmeye çalışıyor.

Okul müdür ve müdür yardımcılarının görüşlerine göre 4+4+4 Uygulamasına Geçiş Sürecinde en fazla yardımcı personel eksikliği ve öğretmenlerin norm kadro problemleri ile ilgili ortaya çıkan eğitsel sorunlar olmuştur. Buna göre okul müdürleri ile müdür yardımcılarının görüşleri birbiriyle örtüşmektedir.

Tablo 6’da görüldüğü üzere okul müdürleri ve müdür yardımcılarının okullarında oluşan idari sorunların çözümü ile ilgili görüşlerinin birbirlerine çok yakın frekans dağılımları ve yüzde değerleri olduğu görülmektedir. Buna göre çözüm önerilerinin frekans dağılımı en yüksek olandan başlayarak şu şekilde sıralanmaktadır; okulların maddi sorunları devlet tarafından karşılanmalı, ALO 147 ve BİMER daha duyarlı kullanılmalı, okulların yardımcı personel ihtiyacı giderilmeli, ilkokul ve ortaokulun ayrı idarecileri olmalı, öğretmen ihtiyacı giderilmeli, idarecilerin fazla mesai yükü azaltılmalı ve rehber öğretmen ihtiyacı giderilmelidir.

A1.E. Öğretmenlerin motivasyonunu, disiplini sonlandırdığını düşünmekteyim. ALO 147 iptal edilmelidir. Okullarda müfredat hafifletilmeli, öğretmen ve idareciye güvenilmeli, olanaklar zenginleştirilmeli, okullara öğrenci sayısınca ödenek gönderilmeli, sosyal etkinlikleri için çok amaçlı salon ve spor salonları oluşturulmalıdır.

A5.E. Yöneticilerin eğitim kademelerinde branş engelini ortadan kalkması zorunlu eğitimin 12 yıla çıkmasındaki ruhuna daha uygun olduğunu düşünüyorum.

A8.E. İdarecilerin sorumluluğu çok ama yetkisinin az olduğunu düşünüyorum. Yetki yönünden ve kullanımı yönünden biraz daha fazla güçlendirilmeleri gerekmektedir.

A9.E. Okullar özelleştirilmeli. Personel ihtiyacını devlet karşılamalı. Okulların bütçesi olmalı. Müdürü atamalı ve performansına göre sözleşme ile çalıştırmalı.

A10.E. ALO 147 ve BİMER’in derhal kapatılması gerekmektedir, çok olumsuz.Bence zamansız ve başka amaçlı bir uygulama.

A13.E. Tek müdür iki okulu yönetmemeli. İlkokul ve Ortaokul müdür ve müdür yardımcıları ayrı olmalı. Okulun ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmalı. Yeterince Müdür Yardımcısı olmalı ve idarecilerin iş yükü azaltılmalı. Yardımcı personel ihtiyacı giderilmeli.

A14.E. İlkokul ve Ortaokulun bir arada olmamalı ve ayrılmalı. Zira fazla iş yükü oluşturmakta; Okul Aile Birliği vb. işler. Norm fazlalığı ve görev dağılımı problemleri. Yardımcı hizmetli eksik.

A13.E. ALO 147 ve BİMER daha duyarlı kullanılmalı. Her şikâyet göz ardı edilmemeli, ancak gerçekliği de araştırılırken öğretmen ve idarecilerin iş yükü artırılmamalı, motivasyonları düşürülmemelidir.

B2.E. Sık sık yönetici değişmemeli. Eksik yönetici ile çalışılmamalı. Müdür başyardımcılığı fazlalığı sorunu giderilmeli. İkili eğitim olmasından kaynaklı uzun çalışma saati azaltılmalı, öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle bilhassa rehber öğretmen sayısında artış olmalı. Ayrıca temizlik ihtiyacı teknik anlamında giderilmeli.

B4.E. Bir idare olarak idarecilerin okulların fiziksel sorunlarından ziyade eğitim-öğretim ve işleyişi daha fazla eğitmesi gerektiğini düşünüyorum. Okullar derhal ayrılarak müdür ve yardımcılarını tayin edilmelidir.

B9.E. İdareciler üst makamları yanında hissetmeli. Okul Aile Birliği ve okul idarecileri velilerden para toplama işinden kurtarılmalı, okulların ihtiyaçları devletçe karşılanmalı.

B.11.E. ALO 147 ve BİMER'e şikâyet edenin en az 100 TL yatırmalı ve şikâyetinde haklıysa parasını geri almalı. Böylece hem şikâyet oranını düşer hem de şikâyetler daha objektif olur.

B16.E. Eğitim ve öğretim işlerinin öğretmene bırakılması. Öğretmenleri ve idarecileri kendilerini her yerden güvende hissetmiyor. Hissetmeli. Sendikalar eğitim-öğretim üzerinden elini çekmeli, özellikle odalaşmalarda birinci derecede belirleyici olmaktan vazgeçmelidir.

7.Okulunuza 60 İle 72 Ay Arasında Kayıt Yaptıran Öğrencilerle İlgili Yaşadığımız Sorunlar Ve Çözüm Önerileriniz Nelerdir?

Tablo 7: İdarecilerin 60 İle 72 Ay Arasında Kayıt Yaptıran Öğrencilerle İlgili Yaşadıkları Sorunlar

Sorun	A (f)	%	B (f)	%	Çözüm	A (f)	%	B (f)	%
Devamsızlık	1	2	1	1.25	Fiziki yeterliliğe gelince okula başlamalı	6	19.8	10	20
Fiziksel hazır bulunuşluğu eksikliği	2	4	5	5.25	Program yaş grubuna göre düzenlenmeli	8	26.4	12	24
Anne bağımlılığı	3	6	5	5.25	Aile ile işbirliği yapılmalı	7	23.1	9	18
Çabuk sıkılma, bıkkınlık	6	12	9	11.25	72 aylıklar 1.sınıfa alınmalı	4	13.2	8	16
Öğretmen bağımlılığı	5	10	7	8.75	1.sınıf öğretmenleri bilgilendirilmeli	5	16.5	6	12
Ağlama, darılma, altına kaçırma, kişisel bakım yapamama	5	10	9	11.25	Çok fazla yaş grubu aynı sınıfta olmamalı	3	9.9	5	10
Teneffüse çıkamama, kantinden alışveriş yapamama	4	8	5	5.25					
Sosyal etkinliklere katılmada zorluk çekme	3	6	4	5					
Çabuk unutma	4	8	6	7.5					
Duygusallık	1	2	1	1.25					
Okula gelme isteksizliği	1	2	1	1.25					
Uyum sağlayamama	7	14	11	13.75					
Geç öğrenme	1	2	2	2.5					

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Rapor olarak öğrenciyi kayıt yaptırmama			2	2.5					
60 Aylık öğrencilere programın uygun olmaması	4	8	8	10					
1.Sınıf Öğretmenlerinin kaygıları	3	6	4	5					
Frekans Toplamı	50	100	80	100	Frekans Toplamı	33	100	50	100

Tablo 7’de yer aldığı gibi 60 İle 72 Ay Arasında Kayıt Yaptıran Öğrencilerle İlgili Ortaya Çıkan Sorunlar Hakkında okul müdürlerinin vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 14 oranıyla uyum sağlayamama, % 10 ile çabuk sıkılma, bıkkınlık ve ağlama, darılma, altına kaçırma, kişisel bakım yapamama yer almıştır. Daha sonra sırasıyla öğretmen bağımlılığı, 60 Aylık öğrencilere programın uygun olmaması, teneffüse çıkamama, kantinden alışveriş yapamama, çabuk unutma, anne bağımlılığı, sosyal etkinliklere katılmada zorluk çekme, 1.Sınıf Öğretmenlerinin kaygıları, Fiziksel hazır bulunuşluğu eksikliği, devamsızlık, duygusallık, okula gelme isteksizliği ve geç gelme yer almıştır.

A1.E. Devamsızlık sorunları bulunmaktadır.

A2.E. Öğrenciler hazır olmadığından çabuk sıkılma, bıkkınlık, ağlama, okula gelmek istememe, altına kaçırma, gece çiş yapma vb.

A4.E. Pek çok öğrenci uyum sağlayamadı. Velilerin bilinçsiz ısrarları olmakta, okul müdürlüğünün danışmanlığı fazla dikkate alınmamaktadır.

A5.E. 5 Yaş öğrencilerinde ilk yıl sıkıntılar yaşandı. Uyum zorluğu yaşandı. Diğer sınıflardan ayrı bir sınıfta öğretim görüyorlar.

A11.E. Okuma yazma ve adaptasyonda zorluklar ve gecikmeler yaşandı. 60-72 aylık çocuklar 1.sınıfa uymakta zorlandılar.

A13.E. Çocuğun kişisel bakımlarını yapamaması, bünyesinin fiziksel olarak uygun olmaması.

A15.E. Yaşları küçük çocukların uyum sağlayamadıkları. 1.Sınıf öğrencileri ile sorunlar yaşandı. Norm kadro problemi, seçmeli ders problemi, 1 ve 2.kademe öğretmenlerinin ayrışması.

Tablo 7’de yer aldığı gibi 60 İle 72 Ay Arasında Kayıt Yaptıran Öğrencilerle İlgili Ortaya Çıkan Sorunlar Hakkında müdür yardımcılarının vermiş oldukları cevapların frekans dağılımına göre en fazla % 13.75 oranıyla uyum sağlayamama, % 11.25 ile çabuk sıkılma, bıkkınlık, ağlama, darılma, altına kaçırma, kişisel bakım yapamama, 60 Aylık öğrencilere programın uygun olmaması ve öğretmen bağımlılığı yer almıştır. Daha sonra sırasıyla teneffüse çıkamama, kantinden alışveriş yapamama, çabuk unutma, anne bağımlılığı, sosyal etkinliklere katılmada zorluk çekme, 1.Sınıf Öğretmenlerinin kaygıları, Rapor olarak öğrenciyi kayıt yaptırmama, Fiziksel hazır bulunuşluğu eksikliği, devamsızlık, duygusallık, okula gelme isteksizliği ve geç gelme yer almıştır.

B1.E. Küçük yaş gurubu öğrencilerin kişisel becerilerini kazanmadan ilkokulla başlamaları öz beceri eksiklerini ortaya çıkardı. Büyük yaş grubu öğrencileri ile aynı mekân sağlamaları kendilerini her akademik hem de davranışsal olarak eksikler sergilediler. Küçük yaş grubunda bulunan öğrencilerin 1’inci sınıf düzeyinde hem fiziki hem de ruhen hazır olmayışı.

B2.E. Çocuklar motor becerileri ile kas gelişimleri yeterince gelişmediğinden zorlanmaktadırlar. Geç öğrenme problemleri ile karşılaşmışlardır.

B3.K. 4+ 4’e geçişin gereksiz bulunduğu tepkisi. Zoraki çocukların okutulmaması gerektiğini söylediler. Alt yapının hazırlanmadan yapılmasının yanlış olduğunu belirttiler. 48-60 aylık öğrencilerin zorunlu olmaması gerektiğini ifade ettiler.

B4.E. Bazı veliler kayıt konusunda kararsız kaldı. Bazı velilerin kayıttan sonraki süreçle ilgili endişelerini dile getirdi.

B6.K. Öğrenci ve öğretmenlerin aynı sorunu çektikleri görülmüştür. Çok erken okula başladığı için gelişimini tamamlayamadığından sıkıntılar oluştu. Tuvalet problemi, dersi anlayamama, anne bağımlılığı, okuldan sıkılma, dersten çabuk sıkılma vb.gibi problemler yaşanmakta. 60-66 ay çocukların okula uyum konusunda sergilediği öğretmenlerin bu yaş grubu öğrencilerinde sıkıntılar yaşadıkları ortaya çıktı

B8. E. 60-66 aylık öğrencilerin uyum sorunu velilerin öğretmen tercih talepleri. Tercihleri yapılmasında terettütlü yaklaşımları. Genellikle 48-60 aylık çocukları okutan öğretmenler zorluklarla karşılaştılar. 5.Sınıfta derse giren öğretmenlerde ilk zamanki öğrenci seviyesine inmekte zorluk çekilmektedir.

B10. E. Küçük yaş gurubunda uyum sorunu yaşandı. Kendi yaş grubunun bulunduğu problemler olması normal. Derse girmeme, annesinin devamlı yanında olmasını istemesi vb.gibi. 4+4 de değil ama başlama yaşında sıkıntı vardı. Altyapı problemleri, seçmeli ders problemleri var.

B15.E. Okula ve devam problemleriyle karşılaşıldı. Özbakım problemleri, anne bağımsızlığı, psiko motor beceri eksikliği. Çocuklar yeterince gelişimini tamamlamadan birinci sınıflar kaydedildi. Nasreddin Hoca misali bindikleri dalı kestiler. Gülünç duruma düşürüldü

B17.K. 60 aylıklarda biraz uyum sorunu yaşandı. Küçük yaş gruplarına dahil olanların ilk zamanlarda bocalaması, anasının aktarılması, özbakımlarını kendilerinin yapamaması vb. Çocuklar başarısız oldu. Okumayı öğrenmeden bir üst sınıfa geçtiler. Öğretmen ve öğrenciler norm fazlası oldular.

Okul müdür ve müdür yardımcılarının görüşlerine göre 60 İle 72 Ay Arasında Kayıt Yaptıran Öğrencilerle İlgili Ortaya Çıkan Sorunlar Hakkında görüşleri birbirleriyle genel olarak örtüşmektedir.

Tablo 7’de yer aldığı gibi 60 İle 72 Ay Arasında Kayıt Yaptıran Öğrencilerle İlgili Ortaya Çıkan Sorunların Çözümü ile ilgili görüşlerinin birbirlerine çok yakın frekans dağılımları ve yüzde değerleri olduğu görülmektedir. Buna göre çözüm önerilerinin frekans dağılımı en yüksek olandan başlayarak şu şekilde sıralanmaktadır; program yaş grubuna göre düzenlenmeli, aile ile işbirliği yapılmalı, fiziki yeterliliğe gelince okula başlamalı, 1.sınıf öğretmenleri bilgilendirilmeli, 72 aylıklar 1.sınıfa alınmalı ve çok fazla yaş grubu aynı sınıfta olmamalıdır.

A1.E. Devamsızlık sorunları aile işbirliği ile giderilmelidir.

A2.E. Öğrenciler hazır olmadığından çabuk sıkılma, bııkma, ağlama, okula gelmek istememe, altına kaçırma gibi nedenlerle öğrenciler fiziki yeterliliğe ve hazır bulunuşluğa gelince 1.sınıfa alınmalı.

A4.E. Pek çok öğrenci uyum sağlayamaması nedeniyle program yeniden yaş grubuna göre düzenlenmeli. Okul müdürlüğünün danışmanlığı dikkate alınmalıdır.

A15.E. Öğretmenlerin pedagojik olarak yaş gruplarına uygun ve daha detaylı eğitim almaları.

B2.E. 5 Yaş öğrencilerinde ilk yıl sıkıntılar yaşanması nedeniyle 72 aylık öğrenciler 1.sınıfa alınmalı.

B8.E. 1.Sınıf öğretmenleri küçük yaş grupları için bilgilendirilmeli ve bu öğretmenler hizmet içi kursa alınmalıdır.

B13.E. Çok farklı yaş grubu öğrencileri aynı sınıfta yer almamalıdır.

8. Okulunuz Çevresinde 60 Ayını Dolduran Öğrencilerin Kayıt Oranı Ne Düzeydedir?

Okul müdürlerinin verdikleri cevaplarda iki okul çevresinde 60 ayını dolduran öğrencilerin kayıt yaptırmadıkları, altı okulda % 20’nin altında kaldığı, üç okulda % 50 civarında olduğu ve sadece bir okulda % 80 oranında kayıt olduğu yer almıştır. Müdür yardımcılarının verdikleri cevaplarda beş okulda 60 ayını dolduran öğrencilerin kayıt yaptırmadıkları, dokuz okulda % 20’nin altında kaldığı, iki okulda % 30 ile 50 civarında ve iki okulda ise % 80 oranında kayıt olduğu görülmüştür.

TARTIŞMA

4+4+4 eğitim modelinin getirdiği yeniliklerden biri olan, 60-66 aylık çocukların ilkokula başlamasıyla ilgili yapılan ilk bilimsel araştırma; Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Emine Gül Kapçı ve arkadaşları tarafından, “İlkokul Birinci Sınıfa Farklı Yaşlarda Başlayan Çocukların Ruhsal ve Sosyal Gelişim ile Akademik Benlik Alguları Açısından Karşılaştırılması”²⁴ başlığıyla yapılan araştırmadır. Araştırmada, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, 5 ve 6 yaşında ilkokula başlayan çocuklar, çeşitli duygusal, sosyal, davranışsal ve okul sorunları açısından karşılaştırıldı. Araştırma sonuçlarına göre; 5 yaşındaki çocukların 6 yaşındaki çocuklara göre sorun yaşadıkları alanlardan bazıları şöyle; “Ev ödevlerini yapamama, matematiği kavrayamama, harf-kelimeleri doğru yazamama, okuma güçlükleri, dikkat dağınıklığı, sınıfta yerinde oturamama, düşünmeden hareket etme, kontrolünün zor olması, yetişkinlerin isteklerine karşı gelme, sırasını bekleyememe, diğer çocukları rahatsız etme, arkadaşları tarafından istenmeme, oyunlara alınmama, söylenenleri yapamama, baş ağrıları, unutkanlık, kolayca sinirlenme, yorgunluk, diğer çocukların canını acıtmaya çalışma, huzursuzluk, öğrendiklerini hemen unutma, ürkeklik, korkma, herşeye ağlayarak tepki verme, ruh halinin hemen değişmesi, diğer çocukları işlerine ve oyunlarına müdahale etme gibi.”

Olumlu özellikler açısından ise 6 yaşındaki çocukların, 5 yaşındaki çocuklara göre daha fazla özellik sergilediği görüldü. Bu olumlu özellikler şöyle; “Paylaşma ve sırasını bekleme, akranlarına yardım etme, diğer çocuklar için güzel şeyler yapma, hem kız hem erkek arkadaşları tarafından sevilme, yeni görevler almaya istekli olma, sınıf içinde yeni fikirler ortaya koyma, anlamadığında sorma, sınıfta uygun biçimde konuşma, sınıfta sessiz kalabilme, başarıları hakkında uygun biçimde konuşma, diğer çocuklarla işbirliği yapma, hatalarını düzeltme, arkadaşlar tarafından aranma, lider gibi davranabilme, kendinden söz ederken olumlu cümleler kullanma, çalışmasını ve sonuçlarını değerlendirebilme, kendini küçük görmeme ve bağımsız olarak çalışabilme.”²⁵ Kapçı ve arkadaşlarının elde ettiği veriler çalışmada yer alan sonuçlarla örtüşmektedir.

4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili olarak yapılan bir başka araştırma ise Yrd. Doç. Dr. Soner Doğan ve arkadaşları tarafından yapılan “4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi” başlıklı araştırma okul idarecilerinin karşılaştıkları problemlere yer verilmiştir.²⁶ Çalışmada okulda 60 aylık çocukların problemleri, velilerle yaşananlar, okulların ayrılma, öğretmenlerin norm kadro tedirginliği ve ikili eğitim gibi idarecilerin karşılaştıkları problemler çalışma ile örtüşmektedir.

Bir başka araştırma, Eray Akkan tarafından yapılan, “4+4+4 Eğitim Modelinin Değişim Yönetimi Bakımından İncelenmesi” başlıklı araştırmada Uşak il sınırları içerisindeki görev yapan öğretmenlerin Türk Eğitim Sisteminde 4+4+4 eğitim modelinin “planlanma” ve “hazırlık” aşamasına ilişkin görüşlerini değişim yönetimi ilkeleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmasının sonuçlarına göre, öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine geçiş döneminde “planlama” ve “hazırlık” aşamalarının çok az düzeyde gerçekleştirildiğini düşünmektedirler. Bu durumun öğretmenlerin değişime direnç gösterme olasılıklarının yüksek olabileceğini ve 4+4+4 eğitim modelinde beklenen hedeflere ulaşmada bir takım problemler yaşanabileceğini ortaya koymaktadır.²⁷ Akkan’ın sonuçları çalışmada elde edilen verilerle paralellik taşımaktadır.

²⁴E. Gül Kapçı, Söyleşi, Eleştirel Pedagoji, Sayı:31, Ocak-Şubat 2014.

²⁵ E. Gül Kapçı, Söyleşi, Eleştirel Pedagoji, Sayı:31, Ocak-Şubat 2014.

²⁶ S. Doğan, T.C. Uğurlu ve A. Demir, Gaziantep University Journal of Social Sciences, 2014, 13(1),s.115-138.

²⁷ Eray Akkan, 4+4+4 Eğitim Modelinin Değişim Yönetimi Bakımından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi. Uşak Üniversitesi,2013.

Eğitim Reformu Girişimi tarafından yapılan “Temel Eğitimin Kademelenmesinin İzlenmesi” başlıklı rapor, 4+4+4 modeli ile ilgili bir başka araştırmadır. “4+4+4” düzenlemesi okullarda tam gün uygulamasından ikili eğitime geçilmesine neden olmuştur. 2012-2013 eğitim- öğretim yılında sabahçı ve öğlenci öğrenciler üzerinde yapılan bir araştırmada öğrencilerin başarısının tam gün uygulamasına göre düştüğü tespit edilmiştir. Sabahçı grubun derslerinin çok erken başlaması, öğlenci grubun da çok geç bitmesi öğrencilerin akademik başarısına etki yapmıştır. 4+4+4” düzenlemesi ile ortaokula giden 5. Sınıf öğrencileri birdenbire branş öğretmenleri ve farklı bir ortamla karşılaşmaları nedeniyle başarıları düşmüş, disiplin olayları artmış ve uyum problemleri yaşanmıştır.²⁸

Ortaokullarda haftalık ders saatinin daha aşağıya çekilmesi gerekmekte sonucu, Talim ve Terbiye Kurulu (TTK)’nun, 28.5.2013 tarih ve 22 sayılı kararla ortaokullarda haftalık ders yükünü 35 saate indirmesi ile çalışmada öne çıkan bulgularla örtüşmektedir.

Ortaokullarda seçmeli derslerin çokluğu ile ilgili problemlere yer verilmiştir. TTK tarafından 28.5.2013 tarih ve 22 sayılı kararla ortaokullarda seçmeli ders saatini altıya ve üç seçmeli derse indirilmiş olması çalışmanın bulgularını desteklemektedir.

SONUÇ

Okul idarecileri İlköğretim Kurumlarının 4+4+4 şeklinde kademelenmesi yerine 5+3 şeklinde kademelenmesinin daha uygun olacağını, okulların ilkokul ve ortaokul şeklinde yarılmasında okul idarecilerinin görüşleri alınmadan ve fiziki şartların hangisine uygun olacağı tespit edilmeden geçiş sağlanması nedeniyle önemli problemler ortaya çıkmıştır. İlköğretimden ilkokul ve ortaokula geçiş Muratpaşa İlçesinde tüm okullarda kademeli olmuştur. Geçiş sürecinde okullardaki öğretmenler ve veliler yeterince bilgilendirilemediğinden bir kargaşa, belirsizlik ve endişe yaşanmış, fakat kısa süre sonra öğretmenler ve velilerin bilgilendirilmesi sonrasında problemler azalmıştır.

İlköğretim Okullarından dönüşen okulların idarecileri acaba hangi okula müdür olacağı, eğitim durumunun ortaokula müdür olmada oluşturduğu sıkıntı, müdür başyardımcılığının düşmesi, belirsizliklerin oluşması, uzun süre idarecilerin okullara sahiplenmesinde sıkıntı oluşturmuştur. İlköğretimden kademeli geçiş sürecinde okullarda fiziki mekan, idareci, yardımcı personel ihtiyacı oluşurken, idarecilerin ilkokul ve ortaokul tercihi yapamamaları, Başmüdür Yardımcılığı kadrolarının düşmesi ve idarecilerin başka okullara tayin edilmeleri, ilk kademe öğretmenlerinin ortaokullarda hangi okula gidecekleri konusunda telaşa düşmeleri, orta kısmında ise ilk kademe öğretmenlerinin aynı endişe içerisinde yer almaları öğretmenlerin motivasyonunu düşürmüştür. İlkokul ve ortaokul birlikte devam eden okullarda ise idareciler sabah çok erken saatten akşam geç saate kadar mesai yapmakta, iki okul bir müdür ve diğer idarecilerle yönetmede sıkıntılar oluşmuştur.

Okula erken yaşta gelen öğrencilerde büyük sıkıntılar meydana gelmiş, bu öğrencilerin diğer öğrencilere uyum sağlamada güçlük çekmiş, sınıfta birkaç farklı yaş grup oluşmuştur. Ayrıca erken yaşta kayıt olan öğrencilerin uzun süre anne bağımlılığı devam etmiş, tenefüslere çıkmakta ve kantinden alışveriş yapmakta zorlanmışlar, arkadaşları ile bahçede oynamada uyum güçlüğü yaşamışlardır. Bu öğrencilerin ailelerinin sıkça olarak idare ve öğretmenlerle problem yaşamışlardır. Öğrenciler bilişsel olarak diğer öğrencilere göre pek farklı değildir, çabuk öğrenmekte ama çabuk ta unutmaktadır, öğrenilen bilgiler ise kalıcı olamamaktadır. Bu öğrencilerin fiziksel ve psiko motor becerilerinin henüz tam olarak yeterli olmadığı için okumaya geçişte zorlanmaktadır, yazma da ise oldukça zorluk çekmekte, sınıf içindeki sosyal etkinliklere katılmakta güçlükler yaşamaktadırlar. Eğitim düzeyi yüksek olan bölgelerdeki aileler çocuklarını erken yaşta okula göndermemelerine

²⁸ http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/444_ArastirmaRaporu.04.03.14.WEB_0_0_0.pdf (Erişim Tarihi; 06.06.2014).

TÜRKİYE'DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

karşın, eğitim ve ekonomik düzeyleri düşük olan bölgelerde aileler bilinçsiz olduklarından okula kayıt oranları daha yüksek olmuştur.

İlkokul ve ortaokul şeklinde ilköğretim okullarının ayrılmasında veliler öğrencilerini başka okula göndermek istemeyerek okul idarecileriyle problem yaşamışlardır. İlkokula başlamada veliler alıştıkları okuldan başka bir okula öğrencilerini kayıt yaptırmada zorlanmışlar ve eski okuldaki idarecilerle münakaşa etmişlerdir. Yine 4.sınıftan 5.sınıfa geçen öğrenciler ve velileri başka bir okula gitmenin nedenini anlamak istememişlerdir. Diğer yandan 5.sınıf öğrencileri ortaokulda derslerde oldukça zorlanmışlar ve bir uyum süreci ve zorluğu yaşamışlardır.

Daha önceleri tam gün eğitim öğretim yapan okullar fiziki altyapı hazırlanmadan ikili eğitime geçilerek devam edilmesi, öğrenci velilerinde ve öğrencilerde şikâyetlere neden olmuştur. Okulların tam gün eğitimden ikili eğitime geçmeleri öğrencilerin çok erken saatlerde okula gelmeleri, okuldan geç çıkmaları velileri ve idarecileri zor duruma sokmuştur.

Araştırmada idareciler okullardaki fiziki eksiklikler, ikili eğitim, 5.sınıfların ortaokula geçmesi nedeniyle öğrencilerin uyum sağlayamamaları, 60 aylık okula erken giden çocuklarda ortaya çıkan problemler, öğretmenlerin norm kadro endişeleri, idarecilerin durumlarının belirsizlikleri gibi genel olarak diğer araştırmalarla örtüşen bir sonuç ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

- Okulların fiziki imkânları düzenlenerek tam gün eğitime geçilmelidir, ancak aynı okulun bahçesine yeni binalar yapılmamalı ve öğrencilerin oyun alanları daraltılmamalıdır.

-Yasada yer alan hedeflere ulaşabilmek amacıyla bir an önce ilköğretim okulları fiziki şartları göz önüne alınarak ilkokul ve ortaokul şeklinde ayrılmalıdır

-Kademeli geçiş nedeniyle farklı okullara gitmek zorunda kalan kardeşler bir okulda birleştirilmelidir.

-Okulların ayrılması nedeniyle norm fazlası durumuna düşen öğretmenlerin endişeleri giderilmelidir.

-Okulların fiziki şartları düzeltilmeli, sınıfların kalabalıklığı azaltılmalıdır.

-Kademeler arası geçiş birden olmalı.

- 4+4+4 yerine 5+3+4 şeklinde ilkokul ve ortaokul yeniden yapılandırılmalı veya İlkokul ve ortaokul programları öğrencilerin yaş ve fiziksel özellikleri ile somut işlemler ve soyut işlemler dönemi dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

-Öğretmenler pedagojik olarak yaş gruplarına uygun ve daha detaylı eğitim almalı. Öğretmen ve idareciye güvenilmeli.

-Sosyal ve ekonomik durumları daha düşük öğrencilerle ilgilenilmeli, okula uyum problemleri giderilmelidir.

-Branş değişikliği yapan sınıf öğretmenlerinden geri dönmek isteyenlere bir fırsat verilmelidir.

-İdarecilerin durumu için yeni bir yönetmelik düzenlenerek endişeleri giderilmelidir.

-Okula başlama yaşı olarak belirtilen 60 ay süresi 66 aya çıkarılmalı, veliden rapor getirme zorunluluğu kaldırılmalıdır. Öğrencinin okula başlaması veli okul görüşmeleri ile olmalıdır.

-Birinci sınıf okutacak sınıf öğretmenlerine dönem başında uyum programı uygulanmalıdır. İlkokul ve ortaokullarda ders saatleri azaltılarak oyun ve sosyal etkinlik saatleri artırılmalıdır. TTK'nın 28.5.2013 tarih ve 22 sayılı kararıyla ortaokullarda haftalık ders saatini 35 saate indirilmiştir. Bu karar çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir.

-Seçmeli dersler okul aile işbirliği içinde öğrencilerin istekleri doğrultusunda açılmalıdır. Seçmeli derslere alanında uzman öğretmenlerin girmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- AKÇA, Şafak, **Ailelerin İlköğretim Kademesinde Yaptıkları Eğitim Harcamaları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2002.
- AKKAN, Eray, 4+4+4 Eğitim Modelinin Değişim Yönetimi Bakımından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi. Uşak Üniversitesi,2013.
- AKYÜZ, Y. K., *Türk Eğitim Tarihi*, Pegem A Yayıncılık, Ankara,2005.
- AKYÜZ, Yahya, **Türk Eğitim Tarihi M.Ö.1000-M.S.2009**, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2009.
- BAŞARAN, İbrahim Ethem, **Eğitim Yönetimi**, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1983.
-, **Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi**, Ekinoks Yayınevi, Siyasal Basın Yayın Dağıtım, Ankara, 2008.
- ÇİCİOĞLU, Hasan, “*Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim (Tarihi Gelişimi)*”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Sayı:140, Ankara, 1985.
- ÇELİK, V., Kesintili-kesintisiz eğitim politikasının değerlendirilmesi, *Eğitime Bakış*, 7 (21),2011. 47-50.
- ÇELİK, Z., Politika ve uygulama bağlamında Türk eğitim sisteminde yaşanan dönüşümler: 2004 ilköğretim müfredat reformu örneği. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2012.
- DPT, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı**, Ankara,1996.
- DEMİRTAŞ, Z., Gelişim dönemleri ve özellikleri açısından 25 zorunlu eğitim, *Eğitime Bakış*, 7 (21), 2011.25- 30.
- DOĞAN, S. UĞURLU, T.C, DEMİR, A. (2014) Gaziantep University Journal of Social Sciences. 2014 13(1):115-138.
- EĞİTİM VE ÖĞRETİM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ**, Journal of Research in Education and Teaching Mayıs 2013 Cilt:2 Sayı:2 Makale No:02 ISSN: 2146-9199.
- EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ**, 4+4<8: Bilgi notu. Kesintisiz temel eğitim nedir? http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG_KesintiliEgitim_BilgiNotu.pdf,2012
- EĞİTİM BİR-SEN**, Birinci Yılımı Dolduran 4+4+4 Eğitim Sistemine İlişkin En Kapsamlı izleme ve Değerlendirme Çalışması, www.egitimbirsen.org.tr.
- EĞİTİM BİR-SEN**, 4+4+4 Eğitim Reformunu İzleme Raporu,2013, www.egitimbirsen.org.tr
- EĞİTİM-BİR-SEN**, 4+4+4 Yeni eğitim sistemi ne getiriyor? neler olmalı?.<http://www.egitimbirsen.org.tr/yayinlarimiz/121-egitimbirsen.org.tr-121.pdf>,2012.
- ERDEN, Münire, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Alkım Yayınları, İstanbul, 2001.
- GÜLCAN, M., TÜRKELİ, Y., PARABAKAN, F., ŞÖLEN, A. ve ALBAYRAK, F., **Türkiye’de İlköğretim (Dünü, Bugünü, Yarını)**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 2003.
- GÜR, B.S. ve diğerleri, 2012’de eğitim. Ankara: Siyaset Ekonomi ve Toplumsal Araştırmalar Vakfı, 2012.
- GÜR, B.S.ve ÇELİK, Z., Türkiye’de millî eğitim sistemi: Yapısal sorunlar ve öneriler, (Rapor no 1), Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı,2012.
- HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ FAKÜLTE KURULU**, Hacettepe Üniversitesi

TÜRKİYE’DE SEKİZ YILLIK KESİNTİSİZ İLKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLKOKUL VE ORTAOKUL ŞEKLİNDE 4+4+4 UYGULAMASINA GEÇİŞ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

- Eğitim Fakültesi'nin Görüşü. <http://www.uzeyirhoca.net/2012/03/egitim-fakultelerinin-444-sistemi.html,2012>.
- http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/444.ArastirmaRaporu.04.03.14.WEB_0_0_0.pdf (Erişim Tarihi; 06.06.2014).
- HUCZYNSKI, A. And BUCHANAN, *Organizational Behaviour*. Prentice Hall International (UK) Ltd. New York,1991.
- KAŞTAN, Yüksel, “Çorum’da Eğitimin Cumhuriyet Dönemi Tarihi Gelişimi”, Uluslararası Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Çorum Sempozyumu, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Cilt:1, Çorum,2007.
- KAVAK, Yüksel, **Dünyada ve Türkiye’de İlköğretim**, Pegem Yayınları, Ankara, 1997.
- KAYA, A., Kesintisiz eğitimin okul yönetimi, öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki sosyo-psikolojik etkilerine ilişkin bir değerlendirme. *Eğitime Bakış*,7 (21),2011. 11-18.
- MEB. 1996 Yılı Bütçe Raporu**. Ders Aletleri Yapım Merkezi, Ankara, 1996.
- MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı**, Ankara, 2011.
- MEB Genelge**,Ankara,2012.
- MEB, Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2012-2013, Ankara: MEB, Pedagoji Derneği. (2012), Pedagoglardan 4+4+4’e eleştirel bakış. <http://pedagojidernegi.com/2012/03/09/4-4-4-e-pedagojik-bakis/>,2012.
- MEMİŞOĞLU, S.Paşa ve İSMETOĞLU, Mehmet, **Zorunlu Eğitimde 4+4+4 Uygulamasına İlişkin Okul Yöneticilerinin Görüşleri**, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching Mayıs 2013 Cilt:2 Sayı:2 Makale No:02 ISSN: 2146-9199,2013.
- ÖZÇELİK, Erol, YILDIRIM, Soner, “*Web Destekli Öğrenme Ortamlarında Bilişsel Araçların Kullanımı: Bir Durum Çalışması*”, **Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uluslararası Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, 23-25 Mayıs, Eskişehir, 2002.
- ÖZER, M.A., *21. Yüzyılda Yönetim ve Yöneticiler*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara ,2011.
- ÖZDEN, Y., *Eğitimde Yeni Değerler*, Pegem A Yayıncılık, Ankara,2010.
- SABUNCUOĞLU, Z. Tüz, M. *Örgütsel Psikoloji*, Ezgi, Bursa,1995.
- ÜSTÜN, Ahmet, “*Eğitim Tarihimiz İçinde Bir Yolculuk*”, Eğitim Araştırmaları, Sayı:1, 2000.
- YALÇIN, N. ve Diğerleri, “*Hacettepe Üniversitesindeki Makalelerin Niteliği: İçerik Analizi*,” **I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildirileri Kitabı**, 1-3 Mayıs, Çanakkale, 2009.
- YILDIRIM, Ali, ŞİMŞEK, Hasan, **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005.

Ek:1

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Okul Müdürlerine İlişkin Veriler

Okul Müdür ü	Cinsiyeti	Kıdemi	Yaş	Bulunduğu Pozisyondaki Çalışma Yılı	Okuldaki Çalışma Yılı
A1	Erkek	30	53	24	3
A2	Erkek	25	45	10	4
A3	Kadın	20	57	12	7
A4	Erkek	33	54	25	2
A5	Erkek	18	40	15	4
A6	Erkek	25	46	24	3
A7	Erkek	33	58	16	3
A8	Erkek	20	42	9	3
A9	Erkek	21	43	15	5
A10	Erkek	28	50	24	4
A11	Erkek	38	56	38	4
A12	Erkek	22	48	4	4
A13	Erkek	28	51	16	3
A14	Erkek	24	43	18	2
A15	Erkek	15	47	10	5

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Okul Müdür Yardımcılarına İlişkin Veriler

Okul Müdür ü	Cinsiyeti	Kıdemi	Yaş	Bulunduğu Pozisyondaki Çalışma Yılı	Okuldaki Çalışma Yılı
B1	Erkek	13	36	5	4
B2	Erkek	23	43	15	4
B3	Kadın	15	45	15	7
B4	Erkek	8	31	3	1
B5	Erkek	34	57	25	2
B6	Kadın	12	38	2	2
B7	Kadın	10	35	2	2
B8	Erkek	34	55	22	2
B9	Erkek	19	39	4	1
B10	Erkek	17	42	12	2
B11	Kadın	12	34	1	1
B12	Erkek	10	35	3	7
B13	Erkek	36	60	1	1
B14	Erkek	28	49	19	2
B15	Erkek	36	56	19	4
B16	Erkek	24	46	18	3
B17	Kadın	23	46	16	3
B18	Erkek	29	50	14	6
B19	Erkek	39	61	34	7
B20	Kadın	18	40	4	4